

TALOUSARVIO 2026

TALOUSSUUNNITELMA 2026~2028

KIHNIÖN KUNTA

OSA I	1
Kunnanjohtajan katsaus	1
Talouden tilastotietoja 2022–2028	3
Talousarvion osa-alueet	3
Tuloslaskelmaosa	4
Rahoitusosa	4
Käyttötalousosa	4
Investointiosa	5
Talousarvion perustelut / käyttötalousosa	5
Yleistä	5
Kunnan toimintaympäristö ja talousarvio	10
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	13
Tavoitteet konserniyhtiöille	14
Kunnanhallitus	15
Luottamushenkilöhallinnon tehtäväalue	15
Yleishallinnon tehtäväalue	16
Talouden ja hallinnon tukipalvelut	16
Yhteistoimintapalveluiden tehtäväalue	18
Ympäristöterveydenhuolto ja muut palvelut	19
Elinkeinoelämän yleisen edistämisen tehtäväalue	20
Maaseututoimen tehtäväalue	22
Kuntastrategiaan pohjautuvat menestystekijät ja tavoitteet kunnanhallituksen tulosalueelle	23
Sivistyslautakunta	25
Esi- ja perusopetus	27
Sivistystoimen tukipalvelut	32
Vapaa-aikapalvelut	34
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	38
Muut sivistyspalvelut	39
Tekninen lautakunta	42
Maankäytön suunnittelu	42
Ympäristönsuojelu	43
Liikenneväylät ja yleiset alueet	43
Maa- ja metsätilat	44
Kiinteistöjen hoito ja vuokraus	45
Tekniset palvelut, tukipalvelut	46
Kuntastrategiaan pohjautuvat tavoitteet teknisen lautakunnan tulosalueelle	48
Tuloslaskelma	49
Kriisikuntakriteerit	52
Investointiosa	54
Rahoituslaskelma	55
Historiatiedot, tuloslaskelmatavoite ja ehdotus vuodelle 2026	56
Historiatiedot ja vuoden 2026 talousarviokehys hallintokunnittain	57

OSA I

Kunnanjohtajan katsaus

Vuosikate on noin 560.008 euroa positiivinen. Poistojen jälkeen talousarvio on ylijäämäinen noin 123.757 euroa.

Kuntien taloustilanne on edelleen haastava. Talouden kasvu on valtakunnallisesti ollut hidasta. Kotitalouksien kulutuksen notkahdus on keskeinen syy talouskasvun katkeamiseen. Viennin kasvu kärsii kauppapoliittisista jännitteistä, erityisesti tullien ja epävarmuuden vuoksi. Elinkeinoelämän suhdannetilanne on heikko, ja kuluttajien luottamus on pitkän aikavälin keskiarvon alapuolella. Maailman tilanne on jännittynyt.

Talousarvion laadinnassa on noudatettu kunnanhallituksen antamaa talousarvion laadintaohjetta. Kunnanhallitus on asettanut toimialakohtaisen raamin hallintokunnille 6.10.2025. Talousarvion laadinnassa on otettu huomioon myös valtuuston 2024 hyväksymä talouden tasapainottamisohjelma. Koko kunnan osalta raamin tavoite oli noin 25.000 euroa ylijäämäinen.

Annettuun raamiin pääsimme muilla hallinnonaloilla paitsi sivistys- ja hyvinvointilautakunnassa, jonka raami ylittyi noin 35.000 euroa. Kunnanhallituksen tulosalue alitti raamin noin 100.000 eurolla, joten tältä pohjalta voitiin pieni ylitys annettuun raamiin hyväksyä. Kiinteistöveroja korotettiin maltillisesti, joten tätä kautta tuloarvio vahvistui noin 22.000 euroa.

Erityinen haaste on ollut tulojen vähenemisen osalta kompensoida säästöillä Pirkanmaan hyvinvointialueelta tulevien vuokratulojen väheneminen. Pirkanmaan hyvinvointialue on vuokraamassa merkittävästi vähemmän toimitiloja aiempaan verrattuna. Vainutus on noin -210.000 euroa vuositasona.

Kuntaamme on nimetty talouden sopeuttamistyöryhmä, joka on kokoontunut vuoden aikana useita kertoja miettimään talouden ja toiminnan sopeuttamista. Kuntatalouden näkymät vaativat talouden ja palveluiden sopeuttamista kuntamme kantokyvyn mukaiseksi jatkossakin. Erityisesti opetustoimen järjestäminen pienentyvien ikäluokkien myötä tuo haasteita tulevaisuudessa.

Investointien painopiste on olemassa olevan infran parantaminen ja uudistaminen; määräraha on varattu yhteensä 265.000 euroa.

Kulunut vuosi on ollut toiminnantäyteinen. Toiminnassa on ollut hyvää virettä – se jatkuu myös tulevana vuonna. Edunvalvonta ja aktiivinen vaikuttaminen maakunnallisella, seudullisella ja aluetasolla korostuvat entisestään. Meidän on varmistettava, että kuntalaisten lakisääteiset palvelut säilyvät lähellä, saavutettavina ja laadukkaina.

Kuntatalouden näkymät vaativat tulopohjan vahvistamista, ja tässä työssä paikalliset yrittäjät ovat korvaamattomia. Yrittäjyys luo työpaikkoja, vahvistaa kunnallisveropohjaa ja tuo elinvoimaa. Jokainen yritys on enemmän kuin liiketoimintaa – se on osa yhteisöä. Kihniön strategia rakentuu kahdeksaan menestystekijään, joista yksi onkin elinvoiman ylläpitäminen. Elinvoiman kehittämistyötä jatketaan myös tulevana vuonna.

Tärkeitä yhteisöllisyyden tekijöitä ovat myös monet yhdistykset, jotka tekevät tärkeää tehtäväänsä. Yhdistykset vahvistavat kunnan elinvoimaa tarjoamalla hyvinvointia, osallisuutta, yhteisöllisyyttä, paikallistuntemusta, täydentävät kuntapalveluita sekä tukevat taloudellista ja sosiaalista toimintakykyä. Vahvistetaan siis yhdessä edelleen positiivista yhteisöllisyyttä.

Maaseudun ihanuus ei ole vain maisemissa – se on rauhassa, tilassa hengittää, ja siinä, että naapuri tunnetaan nimeltä. Yhteisöllisyys on voimavara, joka kantaa yli vaikeidenkin aikojen.

Maailman vaikeuksista ja epätietoisuudesta huolimatta meillä on yhdessä vankka kyky sopeutua, oppia ja rakentaa parempaa arkea. Epätietoisuus ei estä meitä luomasta turvallisia, toimivia ja toivoa antavia ratkaisuja kotikunnassamme.

Kiitos työstä ja sitoutumisesta Kihniön tulevaisuuteen.

Haluan kiittää myös talousarvioon tekoon osallistuneita viranhaltijoita sekä luottamushenkilöitä hyvästä yhteistyöstä haastavien asioiden eteenpäin viemisessä.

Kihniössä 25.11.2025

Kristiina Mäkelä
kunnanjohtaja

Talouden tilastotietoja 2022–2028 (1000 €)

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminta- tuotot	2.470	3.115	3.179	3.248	3.137	3 166	3.166
Toiminta- kulut	-16.593	-8.206	-7.437	-7.910	-7.631	-7 709	-7.709
Toiminta- kate	-13.440	-5.090	-4.258	-4.662	-4.494	-4 543	-4.543
Vuosikate	491	-137	573	209	570	536	663
Tilikauden tulos	80	-546	109	-216	124	100	227
Tilikauden yli- /alijäämä	80	-546	109	-216	124	100	227

Talousarvion osa-alueet

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Rakenteellisesti talousarvio koostuu kuntalain käyttötalousosasta, tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta.

Käyttötalousosassa valtuusto asettaa toimielin- ja tehtäväkohtaisesti toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Tuloslaskelmaosa osoittaa, miten tulo-rahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korko- ja muihin menoihin sekä poistoihin ja arvonalennuksiin.

Investointiosa osoittaa hankekohtaiset määrärahat ja tuloarviot.

Rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen, kuinka paljon tarvitaan tulo-rahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainan lyhennyksiin sekä miten rahoitustarve katetaan ja kuinka suuri on rahoitusjäämä ja kuinka se katetaan.

Talousarvion sitovuus / osat

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Toiminnalliset tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Toiminnan ja talouden yhteen kytkennän korostamisesta seuraa, että määrärahan tai tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Mikäli tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteitten tapahtuneitten muutosten takia, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset.

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimielimelle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu. Sitovuustaso on lautakunnittainen nettomeno.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan valtuustoon nähden sitovat tulosvaikutteiset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu tehtäväkohtaisissa käyttötalousosissa ja tulosbudjeteissa.

Tuloslaskelmaosan sitovia eriä ovat:

- verotulot (kunnan tulovero, osuus yhteisöveron tuotosta, kiinteistövero)
- valtionosuudet
- rahoitustulot ja – menot
- satunnaiset erät
- tilinpäätössiirrot

Tuloslaskelmaosan yhteydessä ilmoitetaan valtuustoon nähden sitovana tavoitteena ja tunnuslukuna toimintatuottojen osuus toimintakuluista.

Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat.

Rahoitusosan sitovia eriä ovat:

- antolainauksen muutokset
- lainakannan muutokset
- oman pääoman muutokset

Käyttötalousosa

Talousarviota laadittaessa huomioidaan valtuustoon nähden sitovina erinä lautakuntakohtaisen tuloslaskelman sisäiset + ulkoiset toimintakulut määrärahoina ja vastaavasti ulkoiset + sisäiset toimintatuotot tuloarviona (nettoperiaate).

Valtuustoon nähden sitovia ovat myös lautakuntakohtaiset toiminnalliset tavoitteet.

Kunnanhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat.

Investointiosa

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot, hankkeisiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot, sekä niiden jaksottuminen tulevalle talousarviovuodelle 2026 sekä suunnitteluvuosille 2027–2028.

Investointimenoksi katsotaan vähintään 10.000 euron hankinta. Edellä mainittua summaa pienemmät hankinnat suoritetaan käyttötalouden määrärahoilla. Valtuusto on hyväksynyt uudet suunnittelmapoistojen perusteet 11.11.2013.

Investointiosan sitovuustaso määräytyy toimitelimitin ja hankkeittain. Valtuustoon nähden sitovana eränä huomioidaan toimitelinkohtaisesti yksittäisen hankkeen tulo- ja menoarviot nettoperiaatteen mukaisesti.

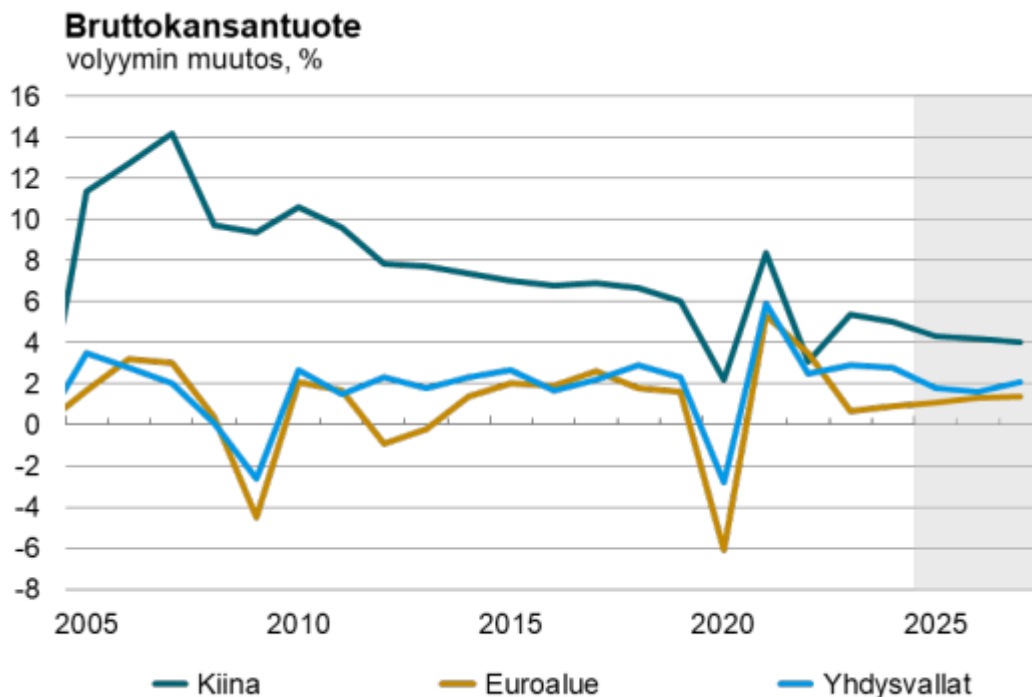
Talousarvion perustelut / käyttötalousosa

Yleistä

Maailman talous

Näkymät ovat varovaisen myönteiset, vaikka epävarmuus leijuu yhä maailmantalouden yllä. Yhdysvaltojen aiheuttamat kaupan jännitteet vaikuttavat monella tavalla maailmantalouden näkymiin. Vaikka epävarmuus tulleista on osin vähentynyt saavutettujen sopimusten myötä, se ei ole kokonaan hävinnyt. Yhdysvaltojen asettamat tullit haittaavat maailman tavarakauppaa ja aiheuttavat kustannusten nousua yrityksille ja hintojen nousua kuluttajille. Samaan aikaan geopoliittiset jännitteet aiheuttavat levottomuutta, joskin niiden markkinavaikutukset ovat viime kuukausina olleet vaihtelevia. Maailmantalous kasvaa 2,9 prosenttia 2025, ja kasvu kiihtyy kolmeen prosenttiin 2026 pitkälti Euroopan vetämänä.

(lähde: VM Talouskatsaus syksy 2025)

Lähde: Kansalliset tilastoviranomaiset, VM

Euroalue

Euroopan talouskasvu on hidasta mutta positiivista vuonna 2026. EU-alueen ja euroalueen BKT:n kasvu odotetaan jäävän vaatimattomaksi, inflaatio tasaantuu lähelle keskuspankkien tavoitteita ja työllisyystilanne kohenee hitaasti. Geopoliittinen jännite ja kauppakatkokset voivat heikentää vientiä ja investointeja. Työvoiman kysyntä elpyy erityisesti palvelu- ja teknologia-sektoreilla, mutta rakennus- ja teollisuussektoreissa palautuminen on vaihtelevaa.

Etlan arvion mukaan Euroalueelle arvioidaan noin 1,3 % kasvua vuonna 2026.

Kotimaan näkymät

Julkisen talouden alijäämä syveni 4,5 prosenttiin ja julkinen velkasuhde kasvoi 82 prosenttiin viime vuonna. Kuluvana vuonna julkisen talouden tilanne alkaa parantua, kun sopeutustoimien vaikutukset tulevat pääosin voimaan. Heikossa suhdanteessa verotulojen kasvu on kuitenkin vaisua kuluvaan vuoteen vaikuttavista veronkorotuksista huolimatta. Rahoitusasema asettuu -4,3 prosenttiin. Menojen kasvu paikallishallinnossa on edelleen maltillista. Valtion alijäämä kohenesi selvemmin, ellei menoja kasvattaisi samalla puolustushankinnat. Ensimmäiset F-35-koneet arvioidaan toimitettavan ilmavoimille loppuvuonna, mikä tarkoittaa, että niiden alijäämävaikutus alkaa näkyä täysipainoisesti. Lisäksi tekeillä on paljon muitakin kalusto- ja varustehankintoja.

Ensi vuonna julkisten menojen kasvu on edelleen vaimeata, mutta verokertymä kasvaa talouden toipuessa veronalennuksista huolimatta. Vuoteen 2026 kohdistuu aiemmin päätettyjä sopeutustoimia sekä syksyllä päätettyjä uusia toimia, jotka hidastavat menojen kasvua. Vuoden 2026 alijäämää parantaa myös työttömyysvakuutusmaksun korotus. Julkisen talouden alijäämä kohenee 3,6 prosenttiin ja velkaantuminen hidastuu.

Kasvuennusteet vuodelle 2026 ovat maltillisia, useimmat ennusteet odottavat pientä mutta positiivista BKT-kasvua, noin 1–2 prosenttia.

Työllisyyden odotetaan hitaasti paranevan ja työttömyyden laskevan, mutta työttömyys pysyy verrattain korkealla tasolla ennustevuonna.

(VM Talouskatsaus syksy 2025)

Keskeiset ennusteluvut

	2023	2024	2025*	2026*	2027*
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	273	276	285	295	307
Bruttokansantuotteen hinta, muutos, %	3,5	0,7	2,0	2,2	2,4
Palvelut, volyymin muutos, %	0,6	0,0	0,3	0,9	1,4
Koko teollisuus, volyymin muutos, %	1,6	3,9	2,6	1,8	1,6
Työn tuottavuus, muutos, %	-0,3	1,2	1,8	0,7	0,4
Työlliset, muutos, %	0,3	-1,0	-0,3	0,8	1,3
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	77,9	76,7	76,2	76,5	77,3
Työttömyysaste, %	7,2	8,4	9,4	9,0	8,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	6,2	1,6	0,4	1,4	1,9
Ansiotasoindeksi, muutos, %	4,2	3,1	3,0	3,6	3,0
Vaihtotase, mrd. euroa	-2,2	-0,1	-1,0	-1,0	-1,1
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,8	0,0	-0,3	-0,4	-0,4
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	3,4	3,6	2,1	1,8	2,0

(VM Talouskatsaus syksy 2025)

Työvoima

Työmarkkinoiden käänne parempaan siirtyy vuoteen 2026. Pari vuotta jatkunut heikko työmarkkinasuhdanne ei vielä osoita kohenemisen merkkejä. Alkuvuonna 2025 työllisten lukumäärä supistui 0,7 prosenttia ja työttömien lukumäärä lisääntyi 13,1 prosenttia. Runsaimmin työllisyys on viime vuodesta vähentynyt alkutuotannossa ja julkisen hallinnon palvelualoilla. Lisäksi työllisyysasteen trendi on laskenut vuodenvaihteesta. Toisaalta työllisten lukumäärä on lisääntynyt merkittävästi rakentamisen alalla sekä rahoitus- ja vakuutuspalveluissa. Työttömien lukumäärä on lisääntynyt enemmän kuin työllisten lukumäärä vähentynyt, joten työvoimaa on työmarkkinoilla runsaasti.

Vuosina 2026–2027 talous kasvaa nopeammin, ja työllisyys lisääntyy vuosittain keskimäärin runsaan prosentin. Kasvu on laaja-alaista, ja sitä tukevat myös hallituksen vuodesta 2024 alkaen toteuttamat työvoiman tarjontaa edistävät toimet. Näiden toimien arvioidaan lisäävän työllisiä kymmenillä tuhansilla vuoteen 2027 mennessä. Työllisyysaste (15–64-vuotiaat) nousee noin 72,5 prosenttiin, jääden silti selvästi vuoden 2022 lähes 74 prosentin huipputasoa matalammaksi. Työllisyyttä edistää myös työikäisen väestön kasvu, joka johtuu erityisesti maahanmuutosta: 15–64-vuotiaita arvioidaan olevan vuonna 2027 noin 40 000 enemmän kuin vuonna 2024.

TE-palvelut siirtyivät kunnille 1.1.2025. Uudistuksessa työllisyyden ja yritysten kasvua tukevat julkiset palvelut tulivat osaksi kuntien työllisyys- ja elinvoimatehtäviä.

Työvoimatase

	2023	2024	2025*	2026*	2027*
1 000 henkeä keskimäärin vuodessa					
Työikäinen väestö (15–74-vuotiaat)	4 131	4 153	4 165	4 177	4 185
Työikäinen väestö (15–64-vuotiaat)	3 442	3 474	3 489	3 502	3 513
Työvoima (15–74-vuotiaat)	2 830	2 840	2 860	2 872	2 892
Työlliset (15–74-vuotiaat)	2 628	2 602	2 593	2 614	2 649
siitä 15–64-vuotiaat	2 532	2 504	2 495	2 515	2 549
Työttömät (15–74-vuotiaat)	204	238	267	258	243
Määrän muutos, 1 000 henkeä					
Työikäinen väestö (15–64-vuotiaat)	21	32	15	13	11
Työlliset (15–64-vuotiaat)	6	-28	-9	20	33
Prosenttia					
Työllisyysaste (15–64-vuotiaat)	73,6	72,1	71,5	71,8	72,6
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat)	77,9	76,7	76,2	76,5	77,3
Työttömyysaste (15–74-vuotiaat)	7,2	8,4	9,4	9,0	8,4
1 000 henkeä vuoden aikana					
Maahanmuutto, netto	58	47	35	33	30

(Lähde: VM Talouskatsaus syksy 2025)

Hyvinvointialueet

Hyvinvointialueiden rahoitusasema oli vuonna 2024 edelleen heikko, 1,6 miljardia euroa alijäämäinen eli -0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Menojen kasvu normalisoitui kuitenkin vuoden 2023 erittäin nopean kasvun jälkeen. Kertymätiedot osoittavat menojen kasvun olleen hidasta myös ensimmäisellä vuosipuoliskolla 2025. Tänä vuonna alueiden rahoitusasema saavuttaa tasapainon menojen maltillisen kasvun ja valtion rahoituksen nopean kasvun ansiosta. Menojen kasvua hidastavat sopeutustoimet ja valtion rahoitusta kasvattaa hyvinvointialueiden vuoden 2023 tulokseen perustuva vuonna 2025 maksettava 1,4 mrd. euron suuruinen jälkikäteistarkistus. Vuosina 2026–2027 alueiden rahoitusasema pysyy lähellä tasapainoa, ja menojen kasvu on noin 3,6 prosenttia vuosittain.

Menojen kasvu ennustekaudella aiheutuu pääasiassa hintojen nopeasta noususta. Henkilöstömenot kasvavat sovittujen palkankorotusten ja palkkaohjelmien vuoksi yleistä ansiotasoa nopeammin. Menojen kasvua hillitsevät pääministeri Orpon hallituksen päätökset sekä alueiden omat sopeutustoimet.

Alueiden menot voivat toteutua arvioitua pienempinä, mikäli säästötoimet ja toiminnan tehostaminen onnistuvat odotettua paremmin. Toisaalta sopeutustoimien epäonnistuminen tai uudet menolisäykset voivat heikentää alueiden taloudellista tilannetta.

(VM Talouskatsaus syksy 2025)

Kuntatalous

Kuntahallinnon ennustetaan pysyvän 0,5-0,6 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen myös vuosina 2026–2027. Kuntatalouden tilanteeseen vaikuttaa merkittävästi kulutusmenojen kasvu sekä valtionapuihin tehtävät leikkaukset. Kulutusmenot kasvavat ennustejaksolla pääasiassa hintojen nousun vuoksi. Sovitut palkkaratkaisut nostavat työvoimakustannuksia 2,8 % vuonna 2025, 3,2 % vuonna 2026 ja 3,9 % vuonna 2027. Kunta-alan ansiokehityksen ennakoidaan ylittävän yleisen ansiokehityksen erityisesti vuosina 2027–2028.

Hintojen kasvun lisäksi myös kulutusmenojen volyymi kasvaa vuonna 2025, sillä alkuvuodesta voimaan tullut TE-palvelu-uudistus siirsi kuntien vastuulle työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisen ja laajensi kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista.

TE-palvelu-uudistuksesta huolimatta kuntien peruspalvelutuotannon painopiste säilyy koulutus- ja sivistyssektorilla, jonka kokonaispalvelutarve on laskeva syntyvyyden laskun vuoksi.

Valtionosuudet

Tulonsiirrot valtiolta kunnille kasvavat kuluvana vuonna TE-palvelu-uudistuksen myötä kuntien tehtävien ja rahoitusvastuun laajentuessa. Valtionosuuksien kasvu jää kuitenkin siirtyneiden tehtävien kustannusten kasvua pienemmäksi, sillä valtionosuuksiin tehdään samanaikaisesti leikkauksia. Vuonna 2026 valtion tulonsiirrot kuntahallinnolle laskevat ennen kaikkea hallituksen peruspalveluiden valtionosuuksiin kohdentamien vähennysten vuoksi. Kun valtionosuuksiin jo aiemmin kohdenetut määräaikaiset leikkaukset päättyvät vuoden 2027 jälkeen, nousevat valtion tulonsiirrot kuntahallinnolle. Verorahoitus ei kuitenkaan riitä kattamaan kuntahallinnon tulojen ja menojen välistä epätasapainoa, vaikka kuntahallinnon alijäämän arvioidaan supistuvan ennustejakson lopulla 0,4 prosenttiin.

- **Kunnan peruspalvelujen valtionosuus:** noin **3,5 miljardia euroa** vuonna 2026.
- **Kunnan peruspalvelujen hintaindeksi:** arvioitu **3,8 %**, joka nostaa valtionosuuksia käytännössä ja lisää valtion menoja.
- **Valtionosuuspotin muutos koko maassa:** arvioidaan kasvavan noin **175 miljoonalla eurolla** vuodesta aiempaan verrattuna.
- **Kuntakohtainen jako:** noin **111 kuntaa menettää** suhteessa aiempaan ja **181 kuntaa saa lisää** valtionosuutta ennakkollisen laskelman mukaan.
- **Poliittiset ja tekniset muutokset:** vuoden 2026 valtionosuuskehikseen sisältyy mm. **-75 miljoonan euron leikkaus** valtionosuuksiin sekä oppimisen tuen uudistuksen rahoitusvaikutukset.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Uudistuksen valmistelun tueksi nimitetyt selvityshenkilöt jättivät ehdotuksensa uudesta valtionosuusjärjestelmästä. Selvityshenkilöiden työ on osa uudistuksen valmistelua. Hallituksen esitys uudeksi valtionosuusjärjestelmäksi valmistellaan virkautena. Tavoitteena on antaa esitys eduskunnalle kevätistuntokaudella 2026. Uusi laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta tulisi voimaan vuoden 2027 alussa.

Verotus

Verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde, ja ne koostuvat kunnallis-, kiinteistö-, yhteisö- ja kaivosmineraaliverosta. Vuonna 2025 kuntien kokonaisverotulot kasvavat vain 0,7 prosenttia erityisesti kunnallisveron heikon kehityksen ja yhteisöverotuottojen supistumisen takia. Kokonaisverotulojen kasvu kuitenkin kiihtyy 5,8 prosenttiin vuonna 2026 ja on keskimäärin 3,8 prosenttia vuosina 2027–2029.

Hallitusohjelman mukaisesti hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus korvataan kunnille. Vuodesta 2020 lähtien korvaukset on maksettu kunnille peruspalvelujen valtionosuuden yhteydessä, mutta erilliseltä valtiontalousarvion momentilta. Vuonna 2026 verotulomenetysten korvaukset ovat yhteensä 571 milj. euroa. Edellisestä valtiontalouden kehyspäätyöstä korvausten määrä nousee vuonna 2026 noin 2 milj. euroa. Vuoden 2025 varsinaiseen talousarvioon verrattuna korvausten määrä nousee noin 30 milj. eurolla. Kehyskauden loppua kohden korvausten taso nousee siten, että vuonna 2029 verotulomenetysten korvaukset olisivat jo lähes 720 milj. euroa.

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä olevaa kiinteistöveron arvostamisuudistusta jatketaan. Hallituksen puoliväliriihen 2025 kirjauksen mukaan hallitus toteuttaa arvostamisuudistuksen siten, että uudistus on kohtuullinen kiinteistöjen omistajille. Kirjaukseen kuuluu merkintä uudistuksen portaittaisesta käyttöönotosta ja maksettavan kiinteistöveron määrän rajoituksista. Kiinteistöverouudistuksessa päämääränä on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käypiä arvoja. Uudistuksen aikataulu ei ole vielä tiedossa.

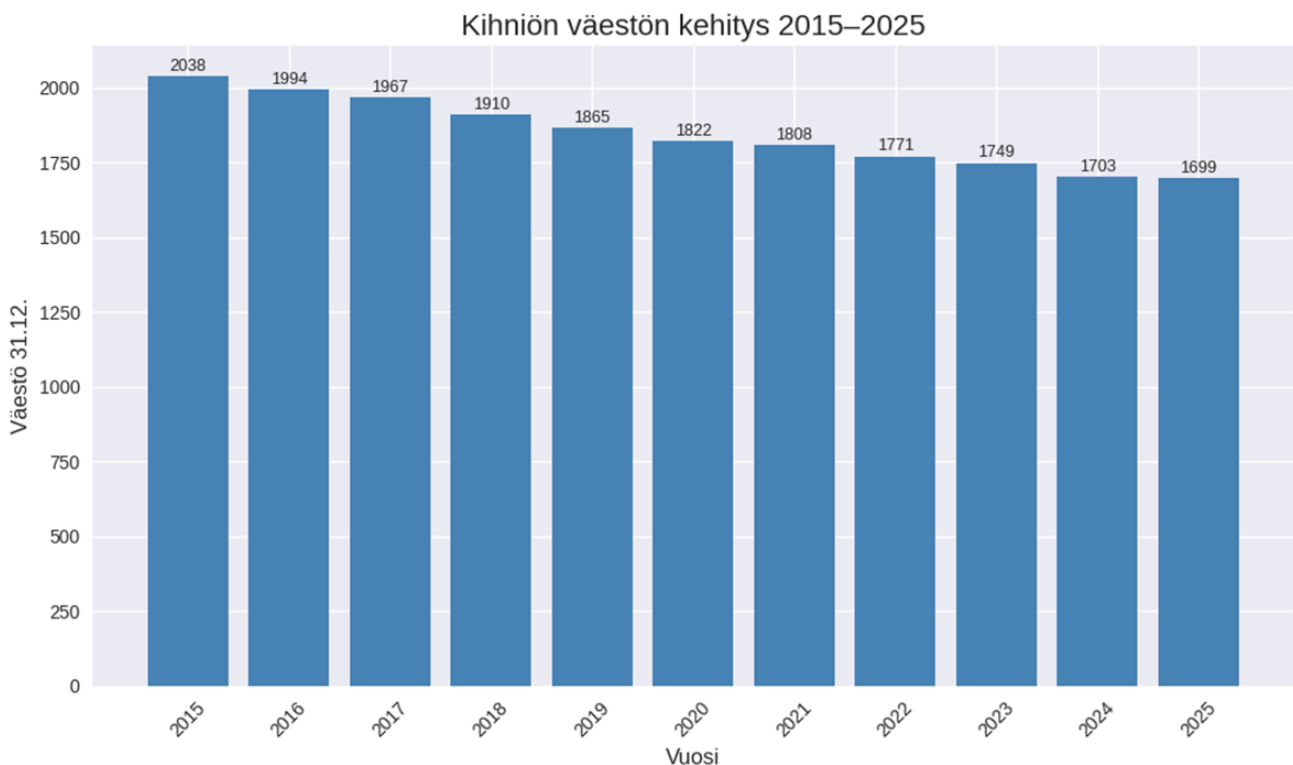
Tulojen ja menojen epätasapaino merkitsee kuntataloudessa veronkorotuksia ja tiukkoja säästötoimia tulevina vuosina, sillä palvelut ja palveluverkko on sopeutettava käytettävissä oleviin tuloihin.

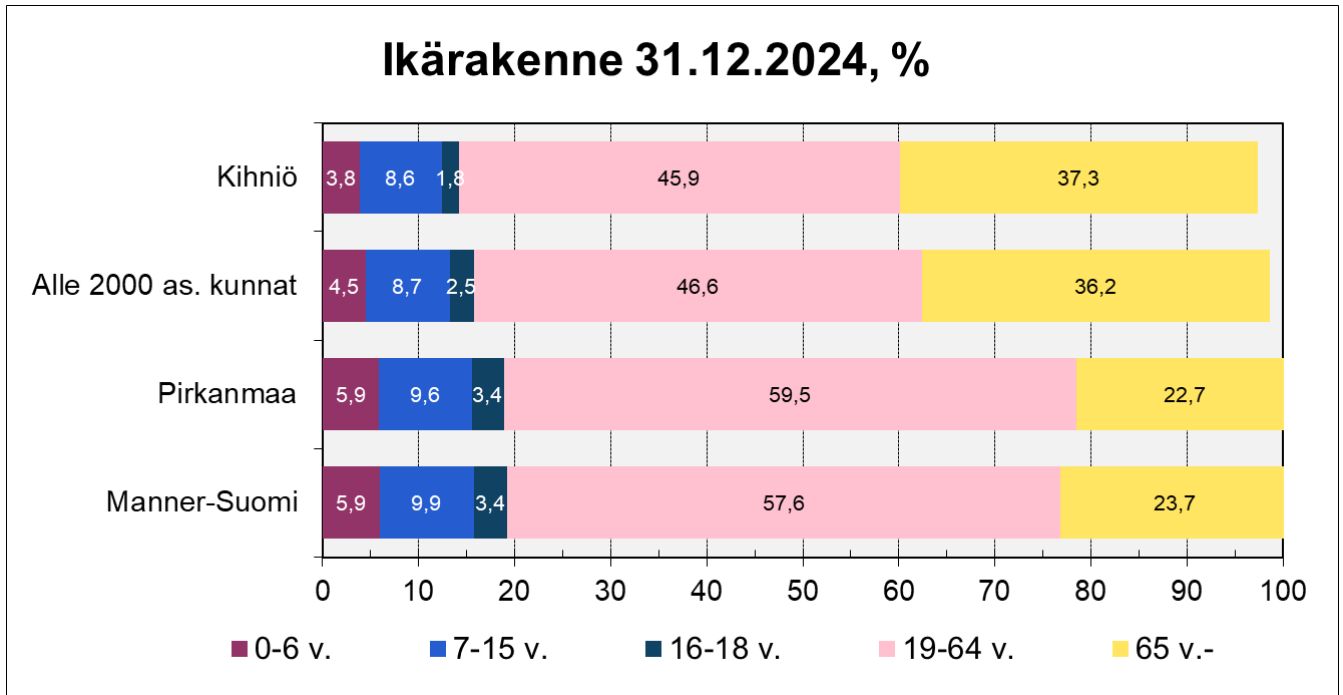
(VM Talouskatsaus syksy 2025, Kuntatalousohjelma)

Kunnan toimintaympäristö ja talousarvio

Väestötietoja

Kihniössä asuu noin 1 700 ihmistä ja kunnan ikärakenne on selvästi vanheneva: yli 64-vuotiaiden osuus on suuri, alle 15-vuotiaiden osuus pieni ja huoltosuhde korkea. Väestön kehitys haastaa palvelujen järjestämistä tulevaisuudessa.

Elinkeinorakenne

Kihniön elinkeinorakenne on pienkunta-tyyppinen: toimialat painottuvat paikallisiin palveluihin, pk-yrityksiin sekä maatalouteen ja teollisuuden alihankintaan.

Työpaikka omavaraisuus yli 80 %. Alueella olevien työpaikkojen määrä noin 540 (v.2023)

Toimivia yrityksiä noin 160 kpl. Työttömyysprosentti Pirkanmaan pienimpiä noin 7 %.

Kuntastrategia

Kuntastrategia on päivitetty. Uuden strategian, vuoteen 2030 ulottuvan strategian valmistelu alkoi huhtikuussa 2022, jonka ensimmäinen kokous pidettiin 11.4.2022. Tavoitteena oli saada aikaan strategia, jolla Kihniö erottuu muista kunnista ja johon kuntaorganisaation ohella kaikki kuntalaiset, yritykset ja eri sidosryhmät voisivat laajasti sitoutua.

Strategiaprosessissa muodostettiin tulevaisuuskuva ja valittiin kahdeksan menestystekijää ja niihin toimenpiteet sekä mittarit. Strategia-asiakirja on talousarvion liitteenä. Kuntastrategian toimenpiteitä ja mittareita on lisätty vuoden 2023 aikana. Osastot asettavat tavoitteet toiminnalleen talousarviovuosittain.

Kihniön tulevaisuuskuva

- Kihniö on turvallinen ja viihtyisä paikka asua ja yrittää.
- Meillä on laadukkaat palvelut sekä runsaat harrastusmahdollisuudet.
- Kuntalaisille mahdollistamme väljää asumista lähellä kaunista luontoamme.
- Kannustamme ja tuemme yrittäjyyttä.
- Haluamme, että kuntamme elinvoima lisääntyy ja siksi markkinoimme kuntaamme aktiivisesti.
- Kesäasukkaamme voivat sujuvasti etätyöskennellä, vaikka omalta laiturilta.
- Sillä Kihniössä hoituu.

Menestystekijöiksi valittiin:

- Uudet innovaatiot opetuksen saralla
- Alueellisen yritys- ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen

- Kuntataloudesta huolehtiminen
- Matkailuun panostaminen
- Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen
- Monipaikkaisuuden edistäminen
- Energiainvestoinneista elinvoimaa
- Ihmisen kokoinen Kihniö

Tärkeitä kehittämisen kohteita ovat:

Vetovoiman ja muuttovirtojen edistäminen: asumis- ja yritystukipaketit, etätyömahdollisuuksien markkinointi, tapahtumat ja profiilin nosto voivat houkutella nuorempia muuttajia.

Elinkeinopolitiikka: pk-yritysten tukeminen, yrittäjämönteiset palvelut ja koulutusyhteistyö paikallisten työpaikkojen vakauttamiseksi.

Kunnan talousarvio

Talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelu ja toiminnan suunnittelu perustuu vuoden 2025 talousarviotasoon, sen toteutumiseen, kunnan yleiseen taloustilanteeseen sekä hyväksyttyyn talouden tasapainottamisohjelmaan.

Vuoden 2026 palkat on laskettu vakanssikohtaisesti. Palkkoihin on laskettu 2,47 % korotus vuoden 2025 tasoon. Palvelujen ostoja, tarvikkeita ja muita kuluja on korotettu 1 %. Kevan tasausmaksu 78.850,08 € jaetaan osastoille budjetoitujen palkkojen suhteessa.

Osastoille on annettu raami, jonka toimintakate on sitovuustaso valtuustoon nähden.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

- Palkat tarkastellaan vakanssikohtaisesti. Palkkatiedot saa palkanlaskennasta. Palkkakuluihin on laskettu vuoden 2026 palkankorotukset (2,47 % vuoden 2025 tasoon). Oppimisen tuen uudistuksen +15.000 euroa. Ta-sopeuttamisohjelma huomioitu.

Vuoden 2025 TA

Tulot	626.545
Menot	-3.791.595
Toimintakate	-3.165.050

Raami 2026

Tulot	626.545
Menot	-3.801.487
Toimintakate	-3.174.942

Tekninen lautakunta

Palkat tarkastellaan vakanssikohtaisesti. Teknisen toimen raamista poistettu kiinteistöjen purku ja myyntitulot (ei toteudu aiemman suunnitelman mukaan). Sisäisten kulujen ja huleveden kehittämisestä aiheutuva säästö huomioitu. Tuloissa huomioitu sotetilojen vuokrien väheneminen.

Vuoden 2025 TA

Tulot	2.223.867
Menot	-2.309.996
Toimintakate	-86.129

Raami 2026

Tulot	1.948.730
Menot	-2.211.383
Toimintakate	-262.653

Kunnanhallitus

Palkat tarkastellaan vakanssikohtaisesti. Ta-sopeuttamisohjelma huomioitu. Henkilöstökulujen, ympäristöterveydenhuollon ja sisäisten kulujen säästö huomioitu sekä Te-palvelujen kustannusten liäys.

Vuoden 2025 TA

Tulot	398.190
Menot	-1.567.779
Toimintakate	-1.169.589

Raami 2025

Tulot	334.490
Menot	-1.455.077
Toimintakate	-1.120.587

Vuoden 2026 talousarvioesitys on 123.757 euroa ylijäämäinen. Vuosikate on 570.008 euroa positiivinen. Poistojen jälkeen talousarvio muodostuu ylijäämäiseksi. Käyttötalouden toimintamenot ovat 7.631.809 euroa ja toimintatulot 3.137.391 euroa. Nettolainamäärä vähenee vuonna 2026 noin 639.000 eurolla ja on vuoden lopussa yhteensä noin 4.807.000 euroa, mikä on 2.870 euroa / asukas. Vuonna 2025 pitkäaikaista lainaa nostettiin 300.000 euroa.

Rahoitukseen on talousarviovuodelle merkitty otettavaksi pitkäaikaista lainaa 300.000 euroa. Kunnanhallitukselle myönnetään lisälainaottovaltuus 500.000 euroon saakka mahdollisten yllättävien menojen varalta.

Suunnitteluvuosille tulevat vuodelle 2024 suunnitellut valtionosuusleikkaukset kohdennetaan vuosille 2025–2027 ja uudet velvoitteet (Te-palvelut) lisäävät talouden ennustettavuuden vaikeutta. Hyvinvointialueen vuokraamien tilojen vuokrasopimus päättyy vuoden 2025 lopussa. Pirhan vuokraamien tilojen määrä vähenee, mikä merkitsee vuokratulojen vähenemistä merkittävästi. Heikkenevä talous luo veronkorotuspainetta. Kiinteistöveroja korotetaan Pirkanmaan keskitasoon. Talousarviovuonna 2024 asetettu talouden sopeuttamisen työryhmä jatkaa toimintaa.

Osavuositarkastukset annetaan 30.6. tilanteen mukaan.

Vuoden 2027 taloussuunnitelman laatiminen

Kuntien ja kuntayhtymien on laadittava ja hyväksyttävä vuoden 2025 loppuun mennessä seuraavaksi vuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Tässä tapauksessa taloussuunnitelma ulottuu ainakin vuoteen 2028 saakka.

Valtiovarainministeriön vuodelle 2024 päättämä valtionosuuden leikkaus kohdennetaan vuosille 2025–2027. Pirhan vuokraamien tilojen määrä vähenee alle puoleen nykyisestä. Suunnitteluvuosille on huomioitu palkkojen korotuksia. Verotuloennuste on Kuntaliiton ennusteen mukainen ja valtionosuudet vuoden 2026 tasoa, koska uudempaa tietoa ei ole. Vuodelle 2027 suunniteltu valtionosuusuudistus siirtyy yhteisten poliittisten näkemysten puuttuessa.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää kunnan toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä, toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset toimielimet, viranhaltijat ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan
- omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Riskienhallinta sisältää kunnan tavoitteita uhkaavien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja priorisoinnin sekä tuloksellisen hallinnan.

Valtuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 15.12.2014 sekä kunnan sisäisen valvonnan ohjeet 1.8.2010.

Hallintokunnat ovat kartoittaneet merkittävimpiä riskitekijöitä toimialallaan. Niistä raportoidaan osavuositarkastuksen 30.6. yhteydessä ja tarvittaessa esimerkiksi tarkastuslautakuntaa varten sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Hallintokuntien riskienarviointia on mahdollista tehdä Riski Arvi ohjelmalla.

Merkittävimmät riskit koko kunnan osalta:

- Taloudellisen tilanteen heikkeneminen, kriisikuntakriteerien täyttyminen
- Negatiivinen väestönkehitys, palvelujen turvaamisen vaikeus
- Vähäinen henkilöstömäärä, riippuvuus kriittisten osa-alueiden avainhenkilöistä, toiminnan haavoittuvuus
- Palveluiden riippuvuus tietotekniikasta, tietoturvariskit, toiminnan häiriöt.

Tavoitteet konserniyhtiöille

Kihniön kunnanvaltuusto hyväksyi 15.12.2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että Kihniön kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista ja tehokasta. Tätä seurataan talousarviovuoden aikana tytäryhtiöiden selonteossa merkittävistä riskeistä ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi.

Kuntalain 116 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Selontekojen tulee perustua dokumentoituun aineistoon.

Kunnanhallitus valitsee kunnan edustajat tytäryhtiöihin. Kunnanjohtaja johtaa konsernia. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja ohjeistavat tytäryhtiöitä toiminnan ja talouden kehittämiseksi. Tytäryhtiöiden isännöitsijänä toimii kunnan tekninen johtaja.

Tytäryhtiöille annetut tavoitteet:

- Yhtiöiden talouden hoitaminen niin, että yhtiöt pystyvät toimimaan pitkällä aikavälillä itsenäisesti ja taloudellisesti
 - Asunto- ja yritystilojenkuntotason ylläpitäminen vuosittaisin toimenpitein ja tarpeen vaatiessa peruskorjausmenettelyn kautta.
 - Vuokrattavien asuntojen ja yritystilojen käyttöaste vähintään 85 %.

Tavoitteiden toteutumista seurataan taloyhtiöiden hallituksen ja yhtiökokouksen kautta toteumareportteja ja sanallista arviointia käyttäen kesäkuun lopun tilanteen mukaan yhdessä muiden osastojen osavuositarkastusten (30.6.) kanssa sekä tilinpäätöksessä.

Kihniön Vesi ja Lämpö osakeyhtiön tavoitteet:

- Tuottaa Kihniön kunnan asukkaille tarpeelliset ja asianmukaiset vesi- ja jätevesihuoltopalvelut kustannustehokkaasti.
- Yhtiö järjestää toimintansa ja taloutensa siten, että se pystyy varautumaan palvelutason ylläpitämisen myös tulevaisuudessa.

Työhyvinvointi ja työsuojelu

TYKY- toimintana on varattu vuodessa 70 euroa / työntekijä maksava liikunta- ja kulttuuriseteli. Setelin arvoa ei ole tarkistettu moneen vuoteen. Nyt ehdotetaan korotettavaksi kymmenen euroa. Setelillä / mobiilisovelluksella voidaan maksaa verottajan määrittelemiä kulttuuripalveluja ja aktiivisia liikuntapalveluja. Liikunta- ja kulttuurisetelin vaihtoehtona on samanarvoinen palvelu valittavissa kihniöläisiin hieronta- ja hyvinvointipalveluita tarjoaviin yrityksiin. Kunnan työntekijöille otettiin käyttöön ilmainen kuntosalikortti.

TYKY –edun piiriin kuuluvat vakituinen henkilöstö, yli vuoden sijaisuuksia tekevät ja ne määräaikaisten työntekijät, joille kertyy sijaisuuksia yli 6 kuukautta vuodessa. Osastot voivat määrärahojen puitteissa tehdä myös muita pienimuotoisia tyky-tapahtumia hyödyntäen oman paikkakunnan ja lähialueiden liikunta ja retkeilypaikkoja.

Osastot varaavat määrärahan omalle osastolleen henkilöstömäärän mukaan.

Samoin kunnan myöntämä tuki kunnan ulkopuolisille palveluntuottajille työpaikkaruokailun pääateriasta aiheutuviin kustannuksiin siltä osin kuin aterian hinta ylittää työnantajan omissa työpaikkaruokaloissa vastaavasta ateriasta yleisesti perityn ateriakorvauksen. Kunta osallistuu kunnan ulkopuolelta ostettavien työpaikkaruokailun pääaterioiden kustannuksiin 4 € /ateria. Kunnan työntekijöiden on mahdollista käyttää työsuhte-etuna yhtenäiskoulun ruokailua verottajan ohjeiden mukaisesti.

Yhteistyösuojelutoimikunnan (yhteistoimintamenettely ja työsuojelu) toiminta jatkuu. Kustannukset jaetaan henkilöstön suhteessa hallintokunnille. Työsuojelun toimintaohjelma on päivitetty vuosille 2023–2025. Toimintaohjelma päivitetään kerran valtuustokaudessa.

Kihniön kunnan työsuojeluvaltuutettujen toimikausi alkoi 2022. Kunnan oman henkilöstön työterveyshuolto siirtyi Parkanon toimipisteeseen keväällä 2023. Työterveyspalvelut kattavat lakisääteisen palvelun.

Kunnanhallitus

Luottamushenkilöhallinnon tehtäväalue

Luottamushenkilöhallinnon talousarviokohdassa käsitellään kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen menot, tilintarkastuksesta ja vaaleista aiheutuva toiminta sekä hallituksen alaisten toimikuntien toiminta. Sivistyslautakunnan ja teknisen lautakunnan menot käsitellään oman päävastuualueensa kohdalla hallinnon tehtäväalueella. Nuorisovaltuusto on toiminut vuodesta 2018 alkaen. Vanhus- ja vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston menokohdat sisältyvät kustannuspaikalle muu luottamushenkilöhallinto.

Tulevana vuonna ei järjestetä vaaleja. Valtuutettujen määrä väheni neljällä, hallituksen ja lautakuntien jäsenmäärä kahdella.

Luottamushenkilöille järjestetään koulutusta ja valtuustoseminaareja ajankohtaisista aiheista. Tähän tarkoitukseen määräraha on talousarviokohdassa Kunnanvaltuusto.

Luottamushenkilöhallinnon tehtäväalue yhteensä

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	8.826,01	9.010,36	10.841	1.000	
Toimintamenot	-291.471,39	-290.457,45	-131.866	-231.086	-195.007
Toimintakate	-282.645,38	-281.447,09	-121.025	-230.086	-195.007

Yleishallinnon tehtäväalue

Tehtäväalueelle kuuluvat kustannuspaikat: *yleisjohto, muu yleishallinto.*

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kustannuspaikka siirtyi v. 2023 sivistyslautakunnan alaisuuteen. Tiedot eivät siltä osin ole vertailukelpoisia.

Yleishallinnon tehtäväalueelle sisältyvät kunnanjohtajan palkkauskulut. Vuodelle 2024 kirjattiin edellisen kunnanjohtajan erokorvaus.

Muu yleishallinto

Eri yhteisöille myönnettävät avustukset

Vapaasti haettaviin avustuksiin varataan 12.500 euroa (aiemmin 15.000 €). Avustukset haetaan erillisellä haulla. Hakemukseen tulee liittää talousarviovuoden toimintasuunnitelma, viimeisin tilinpäätös, selvitys edellisen vuoden tuen käytöstä sekä perustelut tuen tarpeesta.

Vauvarahaan ja vauvaperheiden muistamiseen varataan 10.000 euroa. Määräraha saa ylittyä tältä osin. Vauvarahan suuruus on 1000 €/syntyvä lapsi.

Yleishallinnon tehtäväalue yhteensä

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	281,25		172		
Toimintamenot	-151.852,89	-148.267,35	-243.172	-156.621	-158.375
Toimintakate	-151.571,64	-148.267,35	-243.000	-156.621	-158.375

Talouden ja hallinnon tukipalvelut

Talouden- ja hallinnon tukipalveluiden tehtäväalueeseen kuuluvat talous- ja hallinto-osasto ja IT-palvelut.

Hallintopalvelut

Talous- ja hallinto-osasto hoitaa kunnan maksuliikenteen, kirjanpidon, talousraportoinnin, palkanlaskennan, arkistoinnin, kunnan asuntovuokraustoiminnan, luottamushenkilötoiminnan ja päätöksenteon valmistelun omana toimintana. Hallinnon tukipalveluiden kulut on jaettu kokonaisuudessaan eri hallintokunnille.

Kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen raportointi uudistui automatisoiduksi ja yhdenmukaiseksi vuoden 2021 aikana. Tavoitteena on, että raportoitu taloustieto on avointa, ajantasaista ja vertailukelpoista.

Valtionvarainministeriön asetuksen mukaan kunnan on toimitettava kuntien ja hyvinvointialueiden taloustietovarantoon seuraaviin raportointikokonaisuuksiin kuuluvat tiedot siltä osin, kuin ne on määritetty pakollisiksi raportointikokonaisuuksia koskevissa määräyksissä.

Talous- ja hallinto-osastolla työskentelee talouspäällikkö, taloussihteri ja kaksi toimistosihteriä, joista yksi vastaa palkanlaskennasta ja toinen yleisistä tehtävistä.

Yhden toimistosihterin työ muuttuu osa-aikaiseksi keväällä 2026. Taloushallinnon tulevaisuus on päätettävä kevään 2026 aikana, koska tulossa on myös muita muutoksia henkilöstörakenteeseen vuoden 2027 alkupuolella. Vaihtoehdot ovat oman toiminnan jatkaminen ja uusi rekrytointi tai taloushallinnon ulkoistaminen. Toiminnan kannalta olisi hyvä saada lisää talouden ja hallinnon osaamista, koska kunnanjohtajan ja talous- ja hallintojohtajan virkojen yhdistämisen vuoksi jäi paljon

tehtäviä, joita ei voida kohdistaa suoraan nykyisille toimille. Ulkoistamisvaihtoehdon osalta kunnassa tarvitaan edelleen myös talouden asiantuntijuutta.

Talous- ja hallinto-osaston toimintojen suurimpia riskejä ovat toimintojen haavoittuvuus, koska henkilöstöresurssit ovat vähäiset, ikääntyvä henkilökunta sekä osittainen varahenkilöjärjestelmän puuttuminen.

IT-palveluiden tukipalvelu

Tietohallinto-osaston kulut on jaettu kokonaisuudessaan eri hallintokunnille arvioidun käytön (laitteiden lukumäärän) suhteessa. ICT-palvelut hoidetaan ostopalveluna.

Tietohallinnossa jatketaan edelleen digitalisaation kehittämistä. Paneutumalla EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ja tiedonhallintalain mukanaan tuomien velvoitteiden täyttämiseen sekä nykyisen maailmantilanteen luomien uhkien vuoksi muuhun tietoturvaan mm. tavoitteena keskittyä erityisesti kyberturvallisuuskeskuksen vuosittaisen Tietoturvan vuosi julkaisun ongelmakohtiin, sekä ennakoida samassa julkaisussa nostettaviin tulevaisuuden, vuoden 2026, tietoturvanäkymien haasteisiin. Tärkeänä kehityskohtana kunnan digitaalisten asiakirjahallinnan ja tietojen varmuuskopioinnin kehittäminen eri hallinnon aloilla sekä mm. digitaalisen arkiston käytön laajentaminen.

Vuoden 2026 aikana kunnan kotisivujen kehitystyötä jatketaan. Digitalisaatiokehitystä jatketaan myös eri hallinnon alojen kunnan kotisivuilla tarjoamien julkisten lomakkeiden ja asiakirjojen lisäämiseksi, sekä helpotetaan lomakkeiden ja asiakirjojen löytämistä.

Kunnan työntekijöille on järjestetty useampana perättäisenä vuotena tietoturvakoulutusta ja tietoturvakoulutukseen liittyviä nettitestejä. Digi- ja väestötietovirasto tarjoaa valtionhallinnon organisaatioille edelleen vuoden 2026 aikana digiturvallisuuden asiantuntijapalveluita, joiden avulla he voivat toteuttaa organisaation turvallisuutta edistäviä toimeksiantoja. Palvelun avulla valtionhallinnon organisaatiot saavat käyttöönsä monipuoliset turvallisuuden eri osa-alueiden konsultoinnin ja -auditoinnin palvelut parantaakseen ja kehittääkseen tieto- tai kyberturvallisuutta, riskienhallintaa, toiminnan jatkuvuutta tai tietosuojaa. Tähän aiheeseen liittyen tullaan kunnan henkilökunnalle järjestämään aiheeseen liittyviä digiturvallisuuskoulutuksia vuoden 2026 aikana.

Tietokoneita uusitaan leasing sopimusten päättymisten mukaan. Päätelaitteiden osalta jatketaan leasing käytäntöä taloudellisen ja laitteiden järkevän elinkaaren mukaan, sekä pyritään pitämään laitekanta oikein mitoitettuna, etenkin kouluympäristössä, käyttäjämäärään nähden. Leasing-palvelujen sopimuskumppanina on CHG Meridian.

Automaattista kameravalvontaa päivitetään vuoden 2026 aikana. Kameroita tullaan päivittämään ja määrää on tarkoitus lisätä vuoden 2026 aikana, varsinkin yhtenäiskoulun ympäristöön. Valvontaa suoritetaan kunnan kiinteistöillä yhteistyössä poliisin kanssa.

Palvelimet on ulkoistettu Lennu IT:n palvelualustaan 2018. Palvelimien määrää tarkistellaan alkupe-
räisen kolmivuotisen suunnitelman mukaisesti, jotta vältytään kustannusten nousulta kolmivuotisen ylläpitosopimuksen päättyessä. Palvelimien uudistusprojekti aloitettiin vuonna 2022, jolloin uudistettiin osa kunnan palvelimista, uudistustyö jatkuu myös vuonna 2026, jotta pysytään tuettujen käyttöjärjestelmä versioiden piirissä. Tietohallinto on ulkoistettu Lennu IT:lle 2019 toukokuusta lähtien sopimuksilla, joiden jatkoa tarkastellaan seuraavaksi kevään 2026 aikana.

Talouden ja hallinnon tukipalvelut yhteensä

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	399.734,33	383.722,10	397.190	397.190	347.059
Toimintamenot	399.734,33	383.722,10	-397.190	-397.190	-347.059
Toimintakate	0	0	0	0	0

Yhteistoimintapalveluiden tehtäväalue

Tehtäväalueelle kirjataan kuntien välisen yhteistoiminnan kustannukset, työllisyyden edistäminen ja joukkoliikenne.

Kuntien väliseen yhteistoimintaan osallistutaan seuraavasti:

Yhteistyötaho	Määräraha €
Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry, Leader - ohjelman toteutukseen	9.800
Yhteispalvelupiste 3/2026	2.500
Geopark	8.500
Muut	7.600
Yhteensä	28.400

Jäsenmaksuluontoisina yhteistoimintaosuuksina on varauduttu seuraaviin varauksiin:

Yhteisö	Määräraha €
Pirkanmaan liitto	9.500
Suomen Kuntaliitto	3.800
KT kuntatyönantaja	1.000
Kokemäenjoen vesistö	350
Tampereen kesäyliopisto	450
Pirkanmaan Virkistysalueyhdistys ry	180
Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry	200
Pro Kihniö	200
Muut	920
Yhteensä	16.600
Em. Yhteensä	45.000

Työllisyyden edistäminen - työvoimapalvelut

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu työ- ja elinkeinotoimistoilta siirtyi kunnille 1.1.2025. TE-palveluista tuli vuoden 2025 alussa osa jokaisen kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja sitä kautta osa jokaisen kunnan peruspalveluja. Kunnilla muodostui uusi valtiosuustehtävä, jonka rahoitus on yleiskatteisessa valtiosuudessa. Suomeen muodostui uudistuksen myötä 46 työllisyysaluetta, jotka ovat vastuussa työvoimapalveluiden hallinnollisesta järjestämisestä. Kihniön kunta kuuluu Läntisen Pirkanmaan työllisyysalueeseen, jonka vastuukuntana on Sastamala.

Kihniön kunnan työllisyyspalvelut ostetaan Parkanon kaupungilta. TE-palvelupiste on Parkanossa. Palvelua on saatavissa ajanvarauksella myös Kihniössä.

Lähin Kelan asiointipiste on Parkanossa. Selvitetään tulevan vuoden aikana onko mahdollista saada oma toimipiste myös Kihniöön.

Nuorten kesätyötukeen varataan 5.000 euroa. Tukea myönnetään 10 euroa työpäivältä Kihniössä kirjoilla olevien vuosina 2002–2011 syntyneiden työllistämiseen ajalla 1.5. – 31.8.2026. Työsuhteen kesto tulee olla vähintään 2 viikkoa ja tukea maksetaan enintään 30 työpäivältä / tukeen oikeutettu. Samalle yritykselle maksetaan tukea enintään viiden nuoren työllistämiseen. Tuki maksetaan yritykselle nuoresta, joka ei ole yrittäjän perheenjäsen tai osakkaana yrityksessä. Tukioikeutta laajennetaan 15-vuotta täyttäneisiin vuonna 2026 kokeiluluontoisesti. Vuonna 2025 tukea maksettiin 17:sta nuoresta. Tavoite: määrärahalla tavoitellaan kesätyöpaikkaa noin 15–20 nuorelle.

Joukkoliikenne

Kaikkiin ELY-keskuksen hankkimiin joukkoliikennepalveluihin sisällytetään kuntarahoitusosuus. Kuntien osuus maakunnan sisäisessä, kuntien välisessä ELY-liikenteessä on 30 %, ELY-keskuksen osuus on 70 %. Kuntarahoituksen sisältyminen kattavasti kaikkiin hankintoihin on yleinen käytäntö, joka on käytössä lähes kaikissa ELY-keskuksissa.

Reittien kustannukset jaetaan reitin kuntien kesken. Vuodelle 2026 kustannuksia tulee noin 13.000 €, josta siirretään kustannuksia 3.000 € perusopetukselle.

Yhteistoimintapalveluiden tehtäväalue

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	1.922,14	758,44	26.000		
Toimintamenot	-116.892,44	-202.624,42	-180.377	-444.011	-440.049
Toimintakate	-114.006,30	-201.865,98	-154.377	-444.011	-440.049

Ympäristöterveydenhuolto ja muut palvelut

Vuonna 2023 alkoi kuntien ja kuntatalouden uusi aikakausi, kun sosiaali- ja terveyspalvelut poistuvat kuntien taloudesta ja järjestäminen ja kustannukset siirtyvät hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Kihniön kunta vuokrasi sosiaali- ja terveyspalvelujen kiinteistöt ja tilat hyvinvointialueelle. Sosiaali- ja terveyspalveluiden tulosalueen nimi muutettiin kuvaamaan paremmin kunnalle jäävää toimintaa.

Hyvinvointialue on vuokrannut terveystakeskuksen tilat sotepalveluille. Vuokratun tilan määrä vähennee huomattavasti vuodelle 2026, mikä vaikuttaa vuokratulojen vähenemiseen.

Tähän tulosalueelle jäävät vielä kustannuspaikat ympäristöterveydenhuolto, löytöeläimet, pandemiat ja Ukrainan hätäapu. Muutokset huomioitava vertailutiedoissa.

Ympäristöterveydenhuolto

Sastamalan sosiaali- ja terveyspalvelut tuottaa palvelut Sastamalan, Punkalaitumen, Ikaalisten, Parkanon ja Kihniön alueilla ympäristöterveydenhuollon yleisen terveystarkastuksen, eläinlääkintähuollon ja eläinsuojelun osalta. Sopimus irtisanottiin viime vuonna. Kihniön kunta etsi edullisempia vaihtoehtoja toiminnan järjestämiseen. Uusista sopimusehdoista on käyty neuvotteluja ja sopimus on tulossa päätöksentekoon kuluvana vuonna. Toiminta-alueen 2 kuntien maksuosuuksiin tulee merkittävä muutos, mikä alentaa kustannuksia noin 90.000 euroa. Maksuosuudet jakautuvat Ikaalinen ja Parkano 40 % kumpikin. Kihniön osuudeksi tulee 20 % alueen 2 kustannuksista. Tällä sopimuksella Kihniöllä on eläinlääkäri viitenä päivänä viikossa. Eläinlääkintähuollon maksuosuusarvio vuodelle 2026 on 97.130 € ja yleinen terveystarkastus 7.844 €.

Henkilöstön rakenne ja määrä

Ympäristöterveydenhuollossa on yhteensä 19 virkaa, jotka jakautuvat osa-alueittain seuraavasti: Terveystarkastus: 4 terveystarkastajaa ja 0,34 ympäristöterveydenhuollon johtaja. Ympäristönsuojelu: 3 ympäristötarkastajaa ja 0,33 ympäristöterveydenhuollon johtaja. Eläinlääkintähuolto alue 1: 4,5 kunnaneläinlääkäriä, 1,5 valvontaeläinlääkäriä ja 0,17 ympäristöterveydenhuollon johtaja. Eläinlääkintähuolto alue 2: 3,5 kunnaneläinlääkäriä, 1,5 valvontaeläinlääkäriä ja 0,16 ympäristöterveydenhuollon johtaja.

Löytöeläimet

Eläinsuojelulain (247/1996) 15 §:n mukaan kunnan on huolehdittava alueellaan irrallaan tavattujen ja talteen otettujen koirien ja kissojen sekä muiden vastaavien pienkokoisten seura- ja harrastuseläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä.

Parkanon-Kihniö yta on tarjousten perusteella päättänyt 14.3.2017 talteen otettujen pieneläinten hoidon järjestämisestä Parkano-Kihniö alueella. Tarjousten perusteella palveluntuottajaksi valittiin Minna ja Esko Yli-Kujala. Sopimus on voimassa toistaiseksi kolmen (3) kuukauden irtisanomisajalla. Vuosikustannus noin 1.500 €.

Ympäristöterveydenhuolto ym.

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	300.757,35				
Toimintamenot	-9.492.267,70	-800.198	-201.133	-453.989	-121.076
Toimintakate	-9.191.510,35	-800.198	-201.133	-453.989	-121.076

Taloustiedot eivät ole vertailukelpoisia, koska sotekulut siirtyivät 2023 hyvinvointialueelle. Lisäksi vuonna 2023 Parkano ja Kihniö pääsivät neuvotteluissaan sopuratkaisuun Kihniön sote-kustannuksista vuosilta 2021–2022. Sopimuksen nettokustannus oli 573.273 e. Tämä näkyy vuoden 2023 vertailutiedoissa. Tänä syksynä sovittiin myös oikeudessa ollut soteriita Parkanon kaupungin kanssa. Kuluvan vuoden talousarvioon päätettiin lisämääräraha 241.000 euroa.

Elinkeinoelämän yleisen edistämisen tehtäväalue

Elinkeinoyhtiö Kehitys-Parkki Oy tuottaa Kihniön kunnalle elinkeino- ja yritysneuvontapalveluita. Kehitys-Parkki Oy palvelee yrityksiä monipuolisesti sen elinkaaren kaikissa vaiheissa. Yhtiön kautta asiakkaat saavat käyttöönsä erinomaisen yhteistyöverkoston, jonka toimijoilta löytyy monipuolista osaamista kaikkiin yrityksen kehitystarpeisiin.

Kihniön kunta liittyi osakkaaksi vuoden 2006 alusta alkaen (25 % Kihniö, 75 % Parkano).

Elinkeinoelämän yleiseen edistämisen kustannuspaikalle on varattu 86.500 euroa vuodelle 2026 Elinvoimatoimikunnan kehittämismenoihin on varattu 10.000 €. Kehitys-Parkin Kihniön osuudeksi vuodelle 2026 varataan 55.200 euroa. **Tulevana vuonna aloitetaan teollisuustonttien myyntikampanja "Tonnilla tontti". Tontin koko on noin 4000 m2. Normaali myyntihinta olisi 1,50 €/m2.**

Kihniön kunnan Elinvoiman kehittämisessä strategisia painopistealueita ovat:

- Yhteistyön jatkaminen yrittäjäjärjestön, yrittäjien ja kausiasukkaiden kanssa
- Messuille osallistuminen; Asta-messut ja Messut Nokialla
- Rantarakentamisen edistäminen
- Tuulivoimakaaavoituksen jatkaminen: Myyränkangas (Fortum), Lylyneva (Ilmatar Oy), Mäntyperän (Mäntyperän Tuulipuisto Oy) ja Närhinkankaan (Salpatuuli Oy) kanssa.
- Teollisuustonttien myynnin edistäminen.

Kehitys-Parkki

Kehitys-Parkin tehtävänä on huolehtia elinkeinostrategian toteutuksesta. Strategiassa painotetaan toimialojen ja avainklustereiden (mm. metalli, puu, matkailu ja palvelut) kehittämistä ja osaamisen tason nostamista yhteistyössä toimijaverkoston kanssa, erilaisten projektien ja hankkeiden kautta.

Erityisesti panostetaan paikallisen elinkeinotoiminnan kehittämiseen ja kasvun mahdollisuuksien tukemiseen. Keskeisinä kehittämiskohteina ovat Pyhäniemen kehittäminen aluesuunnitelmaa eteenpäin vieden sekä muut matkailuun liittyvät toimenpiteet.

Strategian mukaisesti luodaan mahdollisuuksia kunnan nykyisten yritysten kasvuun ja uusien syntymiseen. Kehitys-Parkki on mukana myös yrittäjyyskasvatustyössä. Työllisyysasioiden ja ammattitaitoisen työvoiman saamiseksi tehdään aktiivista yhteistyötä kuntien, yritysten, yrittäjäjärjestöjen, koulutusorganisaatioiden, seutukaupunkiverkoston ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Tiivistä tiedottamista tehdään yritysten lisäksi myös alueen kausiasukkailla mm. uutiskirjeiden kautta.

Kehitysyhtiö vastaa toimivien yritysten palvelujen lisäksi, yritystoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen liittyvästä neuvonnasta, yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tiivistä yhteistyötä tehdään kaikkien yritystoimintaa tukevien kehittämistahojen kanssa. Kehitysyhtiö osallistuu elinkeinopoliittisen seutuyhteistyön kehittämistoimenpiteisiin. Yhtiö toimii kuntaorganisaatiossa rajapintana elinkeinoelämää mm. tontti- ja toimitila-asioissa sekä markkinoi osakaskuntia yritysten sijoittumispaikkana ja luonnonläheisenä asuinpaikkana alueelle muuttota suunnitteleville.

Volyymitiedot ja niiden kehitys:

Kihniössä perustetaan vuosittain 3–14 yritystä. Kehitys-Parkki on mukana perustamisprosessin läpiviennissä n. 2/3 perustetuista yrityksistä. Niin aloittavia kuin jo toimivia yrityksiä autetaan liiketoiminnan suunnittelussa, sen eri kehitysvaiheissa sekä hankkeissa ja rahoituksessa. Kehitys-Parkki toimii kumppanina myös yritysten toimitilasuunniteluissa ja etsii vuokralaisia tyhjiin toimitiloihin. Yhtiö toimii aktiivisesti alueen markkinoinnissa, koulutustoiminnan kehittämisessä sekä yritysten työvoimatarpeeseen liittyvissä asioissa.

Elinkeinoyhtiö toimii aloitteellisesti myös laajempia yritysjoukkoja koskevissa kehittämishankkeissa ja varautuu hankkeiden omarahoitusosuuksiin. Hankeyhteistyötä tehdään niin naapurikuntien välillä kuin maakunnallisestikin. Kehitysyhtiö on mukana myös seutukaupunkiverkostossa. Kehitysyhtiön tehtävänä on myös edunvalvonta, niin seudullisissa kuin maakunnallisissa hankkeissa ja muissa kehittämistoimenpiteissä.

Aktiivista yhteydenpitoa paikallisiin yrityksiin tehdään edellisvuosien tapaan. Yrityskäyntien sekä erilaisten tietoskujen, yrittäjätapaamisten ja muun yhteistyön avulla tuotetaan yritysten käyttöön informaatiota ajankohtaisista asioista. Lisäksi avustetaan investointi- ja kehittämishankkeiden hakemisessa vuosittain noin 5–20 yritystä ja yhdistystä. Yhteydenpitoa asiakkaisiin vahvistetaan myös sähköisten kanavien kautta.

Strategiset tavoitteet ja niiden mittaaminen

- Alueellisen yritys- ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen
 - Elinkeinorakenteen monipuolistaminen ja pienyritysten perustamis- ja toimintaedellytysten parantaminen
 - Yritystoimintaa tukevien koulutusmuotojen kehittäminen yhteistyössä yritysten ja koulutusorganisaatioiden kanssa
 - Yritystonttien markkinointi
- Matkailuun panostaminen
 - Kihniön yleinen markkinointi ja elinvoiman kehittäminen.

Seuranta: Raportointi tilanteesta tehdään säännöllisesti elinkeinoyhtiön hallitukselle, elinvoimatoimikunnalle sekä kunnanhallitukselle puolivuosittain, tai tarpeen mukaan.

Elinkeinoelämän yleinen edistäminen

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	15.822,02	23.318,54			
Toimintamenot	-103.487,19	-120.849,74	-93.420	-80.279	-86.544
Toimintakate	-87.665,17	-97.531,20	-93.420	-80.279	-86.544

Maaseututoimen tehtäväalue

Maaseututoimen tehtäviin kuuluvat mm. EU:n kokonaan tai osittain rahoittamien ja kansallisten tukien hallinnointi, muu maatalouteen liittyvä opastus ja neuvonta sekä vahinkoarvioinnit. Maaseutuhallinnon järjestämistä uudistettiin kunnissa muodostamalla yhteistoiminta-alueita, jotka aloittivat toimintansa vuoden 2013 alusta lukien.

Kihniön kunta on tehnyt lakimääräisen yhteistoimintasopimuksen maaseutuviranomaistehtävien hoidosta: Jämijärven, ja Pomarkun kuntien sekä Parkanon ja Kankaanpään kaupunkien kanssa. Sopimus tuli voimaan 1.1.2013 ja jatkuu toistaiseksi voimassa olevana. Palveluiden järjestäjänä toimii Kankaanpään kaupunki.

Yhteistoiminta-alueen muodostamisen vähimmäisvaatimuksena oli vähintään viisi työntekijänä ja 800 tilaa. Kankaanpään kaupungin hallinnoimalla yhteistoiminta-alueella taataan lainmukaisten maaseututoimen tehtävien hoitaminen Kihniön maaseutuyrittäjille. Säännöllinen vastaanottotoiminta Kihniössä päättyi kuluvan vuoden alusta. Palvelua saa myös sovitusti Kihniössä.

Maaseututoimen määrärahassa on budjetoitu maaseutusihteerin tehtävien hoidon osto- palvelukuluina 25.200 euroa.

Maaseututoimi

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot					
Toimintamenot	-34.185,92	-33.303,23	-33.263	-30.514	-25.988
Toimintakate	-34.185,92	-32.303,23	-33.263	-30.514	-25.988

Kunnanhallituksen tulosalue yhteensä

	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	416.920,62	416.741	398.190	347.059
Toimintamenot	-1.984.659,50	-1.278.059	-1.808.779	-1.368.006
Toimintakate	-1.567.738,88	-861.318	-1.410.589	-1.020.947
Poistot	-43.592,60	-44.796	-23.030	-23.684
Tulos	-1.611.331,48	-906.116	-1.433.619	-1.044.631

Kuntastrategiaan pohjautuvat menestystekijät ja tavoitteet kunnanhallituksen tulosalueelle

- Alueellisen yritys- ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen
- Kuntataloudesta huolehtiminen
- Matkailuun panostaminen
- Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen
- Monipaikkaisuuden edistäminen
- Energiainvestoinneista elinvoimaa
- Ihmisen kokoinen Kihniö

Kuntastrategiaan pohjautuvat menestystekijät ja tavoitteet kunnanhallituksen tulosalueelle

Strateginen linjaus	Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet /mittari	Tavoitetaso	tilanne 30.6. ja 31.12.
Alueellisen yritys- ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen	Teollisuustonttien myyminen, mahdollisuus nykyisten yritysten kasvamiseen ja uusien luomiseen Yrittäjien toiminnan tukeminen; yritysneuvonta, koulutus ja yhteydenpito Yritystilojen mahdollistaminen Onnistuminen Te-palvelu-uudistuksessa	Teollisuustonttien markkinointi, ”Tonnilla tontti” Tehokas yritysneuvonta, koulutus, yhteydenpito yrityksiin Kehitysparkin kautta, järjestetyt tilaisuuudet, uudet yritykset Vaihtoehtojen selvittämien Osallistuminen palvelutoiminnan kehittämiseen	Tonttien myyminen /hyödyntäminen Järjestetyt tilaisuuudet väh. 2. Yrityskäynnit väh. 4 Uudet yritykset 2–3 Saada palvelut toimimaan myös lähipalveluna ja kustannustehokkaasti	
Kuntataloudesta huolehtiminen	Kustannuskehitys hallinnassa	Kustannusten seuranta ja toiminnallisten vaihtoehtojen selvittäminen, kustannusseuranta kuukausittain, talouden sopeuttaminen	Kustannusten nousu vähäinen, seuranta kuukausittain, talouden sopeuttamistoimet	
Matkailuun panostaminen	Jatkamme edelleen Pyhäniemen, Geopark-kohteiden ja eri reitistöjen kehittämistä	Pyhäniemen investori-hankinta, Geopark-kohteiden parantaminen ohjelman mukaan, markkinointi, messut Pyhäniemen matkaparkin laajentaminen	Toteutuminen, tehdyt toimenpiteet Toteutuminen	

Energiainvestoinneista elinvoimaa	Kunta edistää tuulivoimakaavoitusta huomioiden mahdollisimman hyvin ympäristön ja asumisen	Kaavoitusprosessia viedään ripeästi eteenpäin	Kaavan hyväksyminen	
	Yleinen hyväksyntä tuulivoimakaavalle	Tiedottaminen päättäjille ja kuntalaisille Tilaisuuksien ja osallistuneiden lukumäärä	Päättäjien ja kuntalaisten tietoisuuden lisääminen	
Monipaikkaisuuden edistäminen	Yhteydenpito kausiasukkaisiin	Kehitys-Parkin roolin säilyttämien yhteydenpidossa, toimenpiteet	Yhteydenpito, yhteyden säilyttäminen	
	Etätyön tekemisen edistäminen	Valokuituratkaisun hyödyntäminen, jatkomarkkinointi	Kattavat tietoliikenneyhteydet koko kunnassa	
	Kartoitetaan kunnan omistuksessa olevat rantakohteet	Laitetaan myyntiin, tarvittaessa kaavoitetaan	Saada uusia pysyviä tai kausiasukkaita kuntaan	
	Edistetään Sulkuejärven ranta-asemakaavaa	Rakennuspaikkojen luominen	Saada uusia pysyviä tai kausiasukkaita kuntaan	
Ihmisen kokoinen Kihniö	Me-hengen ylläpitäminen, osallisuus ja vaikuttaminen	Kuntalaisille järjestetyt tiedotus /kuulemistilaisuudet, eri aiheista vähintään 1-2	Me-hengen kohottaminen ja ylläpitäminen	
Henkilöstöpolitiikka	Henkilöstön osaamisen kehittäminen; kehityskeskustelut, koulutustarpeiden selvittäminen	Hallintoakatemian koulutuslisenssi käytössä, koulutuksiin osallistuminen, kehityskeskustelujen pitäminen	Osaamisen kehittämien/ osallistuminen Pidetyt kehityskeskustelut	
	Työhyvinvoinnin tukeminen ja seuraaminen	Työhyvinvointia edistävät toimenpiteet	Toteutuminen	
Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen	Hyvinvointisuunnitelman ja kertomuksen laatiminen ja seuraaminen	Toteutuminen	Toteutuminen	

Sivistyslautakunta

Kuntastrategiassa sivistyslautakunnalle asetetut tavoitteet

- Sivistystoimen laadukkaiden palvelujen turvaaminen
- Sivistystoimen toiminnan sopeuttaminen taloudellisten tavoitteiden mukaisiksi
- Sivistystoimen pätevän ja ammattitaitoisen henkilöstön työpaikkojen turvaaminen
- Työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja siihen panostaminen
- Lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen, hyvinvointia tukevien taitojen opettaminen
- Uudet innovaatiot opetuksessa
- Yritysyhteistyön laajentaminen, nuoren kotikuntaan jäämisen mahdollistaminen
- Yrittäjyyskasvatuksen lisääminen
- Runsaat harrastusmahdollisuudet
- Kuntalaisten osallistaminen tapahtumiin, kulttuuriin ja taiteeseen

Päiväkotitoiminta

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista, edistää hyvinvointia sekä turvata laadukkaat varhaiskasvatuksen palvelut. Tämä osaltaan auttaa lapsiperheiden hyvinvointia kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti. Lain velvoitteen mukaisesti taataan kaikille päivähoitoa tarvitseville alle kouluikäisille lapsille sekä erityistä tukea tarvitseville lapsille mahdollisuus varhaiskasvatukseen.

Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista, ja se koostuu kasvatuksesta, opetuksesta ja hoidosta pedagogiikkaa painottaen. Varhaiskasvatusta toteutetaan Kihniön kunnan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Paikallinen suunnitelma määrittelee, ohjaa ja tukee varhaiskasvatuksen järjestämistä kuntatasolla. Se on velvoittava ja sitä arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty keväällä 2022.

Kihniössä varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodissa. Kettukallion päiväkodissa toimii 1.8.2025 alkaen kolme ryhmää. Henkilökuntaan kuuluu päiväkodinjohtaja, varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja sekä lastenhoitajia. Lastenhoitajien määrää arvioidaan jatkuvasti, jotta lakisääteinen mitoitus saadaan toteutumaan. Ryhmät rakennetaan lasten ikä- ja kehitystason mukaisesti. Päiväkotipalveluja tuotetaan kunnassa esiintyvän tarpeen mukaan. Kunnallinen perhepäivähoito loppui vuonna 2020.

Varhaiskasvatuksessa otettiin vuonna 2022 käyttöön Wilma-varhaiskasvatusohjelmisto, mutta palvelu päättyy vuoden 2025 loppuun mennessä. Vuoden 2026 alussa otetaan käyttöön uusi käyttöjärjestelmä. Käyttöönotto edellyttää koulutusta henkilökunnalle, jolloin sijaistarve lisääntyy. Sähköiseen työajanseurantaan siirryttiin keväällä 2024.

Maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu oli vuosina 2023–2024. Kunnanvaltuusto päätti olla jatkamatta maksutonta varhaiskasvatusta vuonna 2025 osana talouden sopeuttamistoimenpiteitä.

Varhaiskasvatuksen vastuualueeseen kuuluvat myös kotihoidontuki ja yksityisen hoidon tuki. Kotihoidontukea maksetaan alle kolmevuotiaasta lapsesta, joka ei käytä kunnallista varhaiskasvatuspalvelua. Yksityisen hoidon tukea perheen on mahdollista saada valitessaan yksityisen palveluntuottajan tai palkkaamalla hoitajan kotiin vaihtoehtona kunnalliselle varhaiskasvatuspalvelulle.

Varhaiskasvatuksen menoja nostaa kohonneet palkkakulut iltä-, viikonloppu- ja yöhoidosta. Kuluja katetaan optimoidulla työaika-suunnittelulla, ostopalveluiden vähentämisellä ja tehostetaan yhteistyötä perusopetuksen kanssa. Lisäksi haetaan aiempaa aktiivisemmin uusia hankkeita, joiden avulla voidaan löytää uusia tapoja tuottaa laadukkaita palveluita kustannustehokkaasti.

Lasten kotihoidon tuki

Kotihoidon tukea saavien määrärahaa on varattu 40.000 euroa vuodelle 2026.

Varhaiskasvatuksen hankkeet

Talousarviovuonna ovat käynnissä seuraavat hankkeet

- Koulutuksellista yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa Kihniön kunnan varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen (17.4.2024 – 31.12.2027) (OKM)

Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannuksiksi arvioidaan 688.443euroa ja tuloiksi 55.000 euroa vuonna 2026.

Varhaiskasvatuksen tilinpäätökset ja talousarviot.

	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	41.053,57	4.716	27.000	55.000
Toimintamenot	-660.908,86	-659.127	-598.888	-688.443
Toimintakate	-619.855,29	-654.411	-571.888	-633.443

Toiminnalliset tavoitteet: varhaiskasvatus

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho(t)	Mittari	Toteutuminen
Täydentävän hoidon yhteistyö	Järjestää täydentävä varhaiskasvatus ja iltapäivätoiminta mahdollisimman laajassa yhteistyössä koulun kanssa.	Päiväkodinjohtaja, rehtori, sivistystoimen toimistosihteeri, hyvinvointijohtaja	Yhteistyörakenteet määritelty ja dokumentoitu Pilotointi keväällä 2026	
Yhteistyötoiminta koulun kanssa	Käynnistää säännöllinen ja matalan kynnyksen yhteistyö (esim. lukeminen, leikittäminen, retket, pienet tiedeprojektit) varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välillä.	Varhaiskasvatus, perusopetus	Toteutuu 2 x vuodessa	
Virkistystoiminnan suunnittelu	Järjestää yhteistä virkistystoimintaa säännöllisesti. Hyödynnetään kunnan omia mahdollisuuksia (Pyhäniemi, Käskyvuori, kunnan mökki)	Henkilöstöhallinto, esihenkilöt	Vähintään 2 x vuodessa	

Hoitoaikojen ohjeistus ja näkyvyys	Vanhemmille tehdään selkeä ja sitova ohje hoitoaikojen ilmoittamiseen. Hoitoajat on oltava näkyvillä vähintään kahdeksi täydeksi viikoksi eteenpäin (esim. viikolla 34 näkyvät viikot 35 ja 36).	Päiväkodinjohtaja, päiväkodin henkilöstö, vanhemmat (sitoutuminen)	Toteutuminen	
Aktiivinen hankehaku	Etsitään ja haetaan aktiivisesti erilaisia hankkeita.	Hyvinvointijohtaja, päiväkodinjohtaja	Tavoitteena vähintään 1 käynnissä oleva hanke vuodessa	

Esi- ja perusopetus

Esi- ja perusopetuksen keskeisenä tavoitteena on luoda oppilaalle turvallinen ja yhtenäinen polku varhaiskasvatuksen jälkeen Kihniön yhtenäiskoulun ala- ja yläkoulun kautta laadukkaan esi- ja perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin. Kuntastrategian tavoitteena on lisäksi uusien innovaatioiden kehittäminen esim. teknologian avulla, valinnaisainetarjottimen monipuolistaminen, yrittäjyyskasvatuksen lisääminen, yritysysteistyön lisääminen sekä hyvinvointia tukevien taitojen opettaminen.

Oppilasennuste (20.09.2025)

	25 - 26	26 - 27	27 - 28	28 - 29	29 - 30
LUOKAT 0–5					
alaluokat	69 (8)	60 (8)	48 (9)	48 (11)	48 (10)
LUOKAT 6–9					
yläluokat	80	77	76	65	60
YHTEENSÄ	157	145	136	124	118

Taulukossa suluissa olevat luvut tarkoittavat esioppilaita. Velvoittavan esiopetuksen lakimuutoksen vuoksi esioppilaiden lukumääräksi on kirjattu koko ikäluokka.

Talousarviovuonna 2025 Kihniön yhtenäiskoulussa on siirrytty joustavaan esi- ja alkuopetukseen. Tavoitteena on luoda eheä oppimisen polku ja huomioida lapsen taito- ja kehitystaso mahdollisimman hyvin ja yksilöllisesti.

Esiopetus

Esiopetusta on annettu erillisessä opetusryhmässä Kihniön yhtenäiskoulussa vähintään 700 tuntia lukuvuodessa. Syyslukukaudella 2025 siirryttiin joustavaan esi- ja alkuopetukseen.

Opetus ja ateriat ovat esioppilaille maksuttomia ja yli kolmen kilometrin etäisyydellä koulusta asuvilla esioppilailla on oikeus kunnan järjestämään koulukuljetukseen. Yhteistyötä

tehdään myös Kettukallion päiväkodin kanssa. Esiopetuksen määrärahaksi on varattu 90.612 euroa vuonna 2026.

Perusopetus

Kihniössä toimii yksi yhtenäiskoulu, joka käsittää vuosiluokat 1–9. Yhtenäiskoulussa toimii myös esiopetus. Koulun tiloja käytetään kaikkien vuosiluokkien opetukseen. Luokanopettajien ja aineenopettajien yhteiskäyttöä on runsaasti yhtenäiskoulun sisällä.

Perusopetuksen uusi opetussuunnitelma on otettu Kihniössä käyttöön porrastetusti vuosina 2016–2019. Opetussuunnitelman pääajatuksena on oppiaineiden rajojen madaltaminen ja monialaisten projektien lisääminen. Yhtenäiskoulun opettajien tietokoneet sekä oppilaskäytössä olevat Chromebookit uusitaan leasing-aikataulutuksen mukaan kesällä 2026. Chromebookien määrää on vähennetty 60 -> 44 kpl lukuvuonna 2025–2026.

Aamupala on päivän tärkein ateria. Vuoden 2019 loppupuolelta saakka on koulussa tarjottu pienimuotoista aamupalaa, jolla on ollut selvää vaikutusta opiskelun onnistumiseen. Aamupalatarjoilua jatketaan edelleen. Ruokamäärärahoihin on varattu 4.500 euroa vuodelle 2026 aamupalan toteuttamiseen. Kouluterveyskyselystä 2025 käy ilmi, että vain kolmasosa syö aamupalan joka aamu. Tätä laskenutta lukua yritetään nostaa koulukuljetuksen aikatauluja optimoimalla ja valituksella.

Koulunkäynninohjaajien määrää on vähennetty kahdella lukuvuodeksi 2025–2026 säästötoimenpiteiden vuoksi. Tarve ei ole kuitenkaan vähentynyt. Oppilaan fyysisen vamman aiheuttaman tai muista syistä johtuvien oppimisvaikeuksien vuoksi ohjaajia on palkattu asiantuntijoiden lausuntojen perusteella. Kunnassa työskentelee seitsemän vakituista ohjaajaa, joista kolme on osa-aikaisia, ja yksi määräaikainen ohjaaja osa-aikaisena. Koulunkäynninohjaajat työskentelevät esiopetuksessa, perusopetuksessa, erityisopetuksessa, aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä varhaiskasvatuksessa. Yhden vakituisen ohjaajan työpanoksesta osa menee hallinnon tehtäviin. Lisäksi koulunkäynninohjaajat valvovat odotustunteja. Lukuvuonna 2025–2026 odotustunteja on 10 tuntia/viikko. Ohjaajien palkkakuluista osa rahoitetaan hankkeilla sekä laskuttamalla lähettäviä kuntia.

Valtionosuusuudistuksen seurauksena kunnan tulee kirjata kirjanpitoonsa kotikunta-korvaustulot ja -menot. Tulevana vuonna ko. kirjaus aiheuttaa sivistystoimelle noin 40.000 euron lisäkulut. Lisätuloja kirjataan noin 40.000 euroa. Sijoitettujen oppilaiden opetuksesta aiheutuneiden menojen laskuttaminen lähettäjäkunnilta lisää tuloja.

Koulukuljetusten kustannukset ovat nousseet uuden kilpailutuksen myötä edellisten vuosien tasosta. Uudet hinnat ovat voimassa lukuvuodet 2025–2028. Tavoitteena on edelleenkin järjestää koululaiskuljetukset mahdollisimman edullisesti ja samalla kuljetettavia palvellen. Koulukuljetusten kustannustehokkuutta voidaan lisätä koulunkäynninohjaajien valvomilla odotustunneilla. Odotustunneille on tavoitteena järjestää erilaisia aktiviteetteja, jotka innostavat lapsia ja nuoria erilaisten aktiviteettien pariin. Hankerahoitusta on mm. saatu liikkuviin odotustunteihin. Odotustunneilla voi tehdä myös kotitehtäviä.

Oppilaanohjausta on tavoitteena edelleen kehittää nykypäivän tarpeita paremmin vastaavaksi sekä tiivistää yhteistyötä lähialueen yritysten ja ammatillisten koulujen kanssa vuosiluokkien 8–9 oppilaiden työelämään tutustumisjaksojen puitteissa ja kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti. Uusi oppivelvollisuuslaki lisäsi kotikunnan ja oppilaitosten vastuuta oppilaiden ohjaamisessa jatko-opintoihin. Kahdeksaluokkalaiset ovat tutustumassa työelämään lukuvuoden aikana kaksi erillistä viikkoa ja yhdeksäsluokkalaiset yhden viikon. Lisäksi 7.–9. luokan oppilaat käyvät tutustumiskoilla lähialueen eri oppilaitoksissa. 7.luokalla työelämään tutustumista toteutetaan yksittäisinä päivinä. Oppilaanohjauksen vs. lehtori ohjaa tätä tutustumistyötä.

Yrittäjyyskasvatusta kehitetään edelleen. Kihniön yhtenäiskoulu on edelleen mukana Yrityskylätoiminnassa (6. ja 9.luokat). Säästötoimenpiteiden vuoksi ikäluokat osallistuvat samana päivänä tapahtumaan kuljetuskustannusten säästämiseksi. Rahoitusta osallistumiseen on saatu lahjoituk-

sena Hakeosuuskunnalta, mutta rahoitusta tulee myöhemmin miettiä uudelleen. Olemme mukana myös OmaOnni yhteistyössä Sedun ja omaSP:n kanssa sekä teemme yhteistyötä 4H-yhdistyksen kanssa.

Työelämän tarpeisiin kuuluu myös hyvä kielitaito. Yhtenäiskoulussa tarjotaan lisäkieliopintojen mahdollisuutta 4.-luokkalaisille ja 8.-luokkalaisille, jos aineen valitsee vähintään 7 oppilasta. Lukuvuodeksi 2025–2026 ei syntynyt valinnaiskielen ryhmää.

Valtioneuvoston tuntijakouudistuksen mukaisesti äidinkieleen ja kirjallisuuteen tuli kaksi vuosiviikkotuntia lisää sekä matematiikkaan 1 h. Muutos astui voimaan 1.8.2025.

Lv. 2024–2025 valinnaisainetarjottimeen lisättiin kaksi uutta valinnaisainetta: scrapbook, joka on kuvataiteen ja äidinkielen yhteisprojekti sekä pelastustoiminnan valinnaiskurssi (sis. mm. ensiapukoulutusta, onnettomuuksien ennalta ehkäisyä, varsinaista palosuojelua hyödyntäen Suomen pelastusalan keskusjärjestön SPEK:n nuorisokoulutuksen materiaalia). Valinnaisaineiden järjestämisessä otetaan huomioon niiden kustannustehokkuus. Lv. 2025–2026 valinnaisryhmä muodostui myös kotitaloudesta.

Taito- ja taideaineisiin (kuvataide, kotitalous, tekninen työ ja tekstiilityö) varataan lv. 2026–2027 omat määrärahat yhteensä 4600 €, jotka budjetoidaan perusopetukseen.

Perusopetuksen menoja nostavat koulukuljetukset sekä oppimisen tuen uudistus. Menot nousevat yhteensä 50 000 €. Myös palkankorotukset ja tasopalkkajärjestelmän voimaantulo nostavat menoja. Menojen kattamiseksi perusopetuksessa panostetaan lukujärjestyssuunnitteluun, toimenkuvien tarkasteluun ja sijaistenkäytön optimointiin. Lisäksi pilotoidaan uusia malleja ja lisätään yhteistyötä eri yksiköiden välillä.

Ennusteiden mukaan lukuvuotena 2028–2029 tulee huomattava lasku yläkoulun oppilasmäärässä. Vuonna 2026 aloitetaan suunnittelutyö yläkoulun tulevaisuudesta. Perusopetuksen kokonaismenojen arvioidaan olevan 1.612.105 euroa ja tulojen 95.000 euroa vuonna 2026.

Erityisopetus

Erityisopettajan (ent. laaja-alainen erityisopettaja) työn tavoitteena on edelleen käyttää opetustajasta suurin osa nuorimpien oppilaiden oppimisvaikeuksien hoitamiseen. Alkuopetuksen oppilaille annettavan erityisopetuksen tavoitteena on auttaa oppilaita saamaan vankka perusta äidinkielen ja matematiikan taitoihin.

Yhtenäiskoulussa toimii kaksi erityisopetuksen ryhmää. Ryhmissä toimii kaksi erityisluokanopettajaa ja viisi koulunkäynninohjaajaa. Kunnan kaikki oppivelvollisuusikäiset oppilaat voivat käydä peruskoulua omassa kunnassa.

1.8.2025 astui voimaan perusopetuslain muutos, joka koskee esi- ja perusopetuksen oppimisen tukea. Ryhmäkohtaiseen tukeen käytetään lv. 2025–2026 19 h/vko. Oppimisen tukea varten saatava valtionosuus on yleiskatteellista, mutta tuen uudistuksesta aiheutuva lisäkustannus noin 15 000 € on budjetoitu perusopetuksen palkkakuluihin.

Erityisopetuksen kokonaismenojen arvioidaan olevan 386.830 euroa vuonna 2026.

Kerhotoiminta

Opetushallitus on myöntänyt Kihniön kunnalle kerhotoiminnan tukemiseen ja kehittämiseen avustusta, jonka avulla järjestetään erilaisia kerhoja kaikenikäisille koululaisille. Avustuksen käyttöaika päättyy 31.12.2026. (OPH)

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan Kihniön kunnan peruskoulun ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille, sekä muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c §:ssä ja 20 i §:ssä tarkoitettuille oppilaille. Mikäli ryhmään mahtuu, niin siihen voidaan ottaa myös kolmannen luokan oppilaita. Sivistystoimi saa valtionapua aamu- ja iltapäivätoimintaan. Aamu- ja iltapäivätoiminnasta peritään korvaus sen ajan mukaan, jonka lapsi on läsnä toiminnassa. Keväällä 2026 pilotoidaan malli, jolla tavoitellaan aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajaresurssin joustavaa käyttöä aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä päiväkodissa. Tavoitteena on jatkaa toimintaa seuraavanakin lukuvuonna eli syksyllä 2026, mikäli tarvetta on riittävästi ryhmän perustamista varten. Aamu- ja iltapäivätoiminnan kokonaismenojen arvioidaan olevan 35.513 euroa ja tulojen 10.000 euroa vuonna 2026.

Opetustoimen hankkeet

Talousarviovuonna ovat käynnissä seuraavat hankkeet

- Koulunuorisotyö Kihniön yhtenäiskoulussa (1.12.2024 - 30.11.2026) (AVI)
- Koulutuksellista yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa Kihniön kunnan varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen (17.4.2024 – 31.12.2027) (OKM)
- Liikkuvat odotustunnit (01.08.2025 – 31.07.2026) (AVI)

Esi- ja perusopetuksen tilinpäätökset ja talousarviot.

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	198.712,48	195.672,18	229.072	170.520	183.000
Toimintamenot	-2.297.941,75	-2.335.372,36	-2.359.349	-2.251.395	-2.204.442
Toimintakate	-2.099.229,27	-2.139.700,18	-2.130.276	-2.080.875	-2.021.442

Toiminnalliset tavoitteet: opetus

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho(t)	Mittari	Toteutuminen
Tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen	Vahvistetaan kykyä tunnistaa, ilmaista ja säädellä omia tunteita sekä toimia vuorovaikutuksessa toisten kanssa (itsetuntemus, itsesäätely, empatia, kuuntelu ja taito käsitellä konflikteja rakentavasti)	Opettajat yhteistyössä oppilas-huollon kanssa	Raportointi toteutumisesta	
Oppilaiden osallisuuden lisääminen	Vahvistetaan oppilaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia, esim. hyödyntämällä enemmän oppilaskunnan ja tukioppilastoiminnan hyviä käytäntöjä	Vastuuopettaja, rehtori, koulun henkilökunta	Raportointi toteutumisesta	

Kierrätys	Osana ympäristökasvatusta järjestetään lajittelupiste, jossa oppilaat pääsevät harjoittelemaan kierrätystä.	Rehtori, opettajat	Toteutuminen	
Joustavan esi- ja alkuopetuksen toiminnan kehittäminen	Joustavassa esi- ja alkuopetuksessa kehitetään edelleen erilaisia yhteistyömuotoja paitsi ryhmän sisällä, myös muun koulun kanssa. Esim. valmistellaan esitys koulun väelle, päiväkotiin, paikalliseen palvelutaloon; taidenäyttely	Esi- ja alkuopetuksen opettajat, rehtori	Raportointi toteutumisesta	
Täydentävän varhaiskasvatuksen ja iltapäivätoiminnan järjestäminen	Järjestää täydentävää varhaiskasvatusta ja iltapäivätoimintaa mahdollisimman laajassa yhteistyössä päiväkodin koulun kanssa.	Päiväkodinjohtaja, rehtori, sivistystoimen toimistosihteeri, hyvinvointijohtaja	Yhteistyöraهن- teet määritelty ja dokumentoitu Pilotointi keväällä 2026	
Virkistystoiminta	Järjestää koko henkilöstölle yhteistä virkistystoimintaa säännöllisesti, mahdollisuuksien mukaan myös yhdessä päiväkodin henkilöstön kanssa	Koulun TYHY-tiimi	Vähintään 2 x vuodessa	
Pätevän henkilöstön sitouttaminen	Halutaan pitää kiinni pätevistä henkilöstöstä huolehtimalla laadukkaista työn edellytyksistä	Sivistyslautakunta, hyvinvointijohtaja, rehtori	Toteutuminen	
Lisätään oppilaiden motivaatiota ja kiinnostusta koulutyöhön monipuolisten ja osallistavien opetusmenetelmien avulla	Otetaan käyttöön toiminnallisia ja oppilaslähtöisiä oppimismenetelmiä sekä hyödynnetään oppimisympäristöjä myös koulun ulkopuolella	Rehtori, koulun henkilökunta	Raportointi toteutuneista menetelmistä	

Sivistystoimen tukipalvelut

Hallinto

Sivistystoimen hallintoon kuuluu hyvinvointijohtaja (50 %), Kihniön yhtenäiskoulun rehtori (100 %), sivistystoimen toimistosihteeri (100 %) ja Wilma-vastaava (45 %). Hallinnon kuluihin kirjataan lisäksi koko henkilöstöä koskevat eri järjestelmien lisenssimaksut. Hallinnon kulut kirjataan tukipalveluihin, josta ne jaetaan eri kustannuspaikoille. Määräraha sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokouspalkkioita ja matkakorvauksia varten on sivistystoimen hallinnon kohdassa. Hallinnon kokonaismenojen arvioidaan olevan noin 239.680 euroa vuonna 2026.

Ruokapalvelut

Yhtenäiskoulun keittiöllä työskentelee emäntä (60 %) ja yksi keittiöapulainen (80 %). Syksystä 2025 palkattuna on lisäksi yksi osa-aikainen keittiöapulainen, joka työskentelee ma-ke paikaten muiden osa-aikaisuutta. Keittiössä tuotetaan ruoka päiväkotiin sekä esiopetuksen, perusopetuksen ja erityisopetuksen oppilaille sekä henkilökunnalle. Lisäksi kunnan työntekijöillä on mahdollisuus käydä lounaalla koulun ruokalassa. Lounaasta veloitetaan verottajan määrittämä ravintoedun raha-arvo. Vuonna 2025 ateria maksaa 6,45 €. Aamuisin on tarjolla aamupala kaikille koulun oppilaille ja iltapäivisin välipala päiväkotiin sekä täydentävässä varhaiskasvatuksessa ja iltapäivätoiminnassa oleville lapsille. Koulun ruokalassa järjestetään vuosittain kolme teemapäivää, jotka ovat olleet tärkeitä oppilaille sekä henkilökunnalle. Keittiön henkilökunta on osallistunut myös muiden tapahtumien järjestämiseen. Koulun ruoka on saanut kouluterveyskyselyissä hyvää palautetta ja suurin osa oppilaista osallistuu päivittäin kouluruokailuun. Kihniön yksi suuri vetovoima on hyvä kouluruoka, josta halutaan pitää kiinni myös vuonna 2026. Keittiöhenkilökunnan palkat sekä muut määrärahat kirjataan tukipalveluihin, josta ne jaetaan eri kustannuspaikoille. Kokonaismenojen arvioidaan olevan 161.972 euroa vuonna 2026.

Kirjastopalvelut

Kihniön kunnankirjasto toteuttaa kaikessa toiminnassaan valtakunnallisia kirjastojen arvoja, joita ovat yhdenvertaisuus, vastuullisuus, yhteisöllisyys, rohkeus ja sananvapaus. Kirjasto tarjoaa monipuolisia ja ajanmukaisia palveluja, joiden käyttöön tarjotaan myös opastusta, ja kehittää henkilökunnan osaamista muuttuvan toimintaympäristön tarpeiden mukaiseksi. Yhteistyö eri suuntiin on aktiivista ja jatkuvaa. Kirjasto toimii omien tilojensa lisäksi verkossa ja kirjastotilan ulkopuolella. Oma-toimikirjastojärjestelmä mahdollistaa laajat aukioloajat, joihin ei muuten kirjaston henkilöstöresurssien puitteissa olisi mahdollisuutta. Asiakkaat kirjautuvat omatoimijalla kirjastoon kirjastokortillaan ja käyttävät palveluita omatoimisesti.

Kirjasto edistää demokratiaa ja aktiivista kansalaisuutta, innostaa lukemaan ja tukee kansalaisten jatkuvaa oppimista. Kaikille avoimet ja maksuttomat palvelut ja tapahtumat lisäävät asiakkaiden tasa-arvoisuutta. Kirjasto toimii ympäristön kannalta kestävästi ja tarjoaa tilojaan monipuolisesti eri yhteistyötahojen käyttöön näyttely-, kokous- ja luentotiloiksi ja muihin tarpeisiin. Kirjasto järjestää tapahtumia sekä itsenäisesti että yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ja tiedottaa tapahtumistaan ja palveluistaan aktiivisesti ja monikanavaisesti.

Kihniön kirjasto tekee aktiivisesti yhteistyötä koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa ja pyrkii vastaamaan näiden asiakkaiden toiveisiin mahdollisimman hyvin omien resurssiensa puitteissa. Kirjasto tarjoaa lukudiplomit joka luokka-asteelle, huolehtii niihin sisältyvän kirjallisuuden saatavuudesta ja järjestää vinkkauksia, mediakasvatusta ja tiedonhaun opastusta koulun toiveiden ja koulun kanssa vuonna 2022 tehdyn yhteistyösopimuksen mukaisesti. Kirjastossa järjestetään kuukausittain kaikille avoin satuhetki, joka palvelee myös varhaiskasvatusta ja toteuttaa vuonna 2022 laadittua yhteistyösopimusta. Lisäksi kirjasto järjestää satuhetkiä varhaiskasvatuksen tiloissa. Kirjasto tarjoaa tilan lukukoiratoiminnalle ja huolehtii tiedottamisesta ja lukuaikojen jakamisesta koululle. Kirjaston tavoit-

teena on lasten ja nuorten kirjastovierailujen kautta tuoda kirjastoa tutuksi ja helposti saavutettavaksi palveluksi ja ajanviettopaikaksi lapsille ja nuorille, sekä innostaa ja kannustaa lukemaan.

Kaikki kunnan koululaiset käyvät lukuvuoden aikana kirjastossa ohjatuilla kirjastotunneilla harjoittelemassa kirjaston ja verkkokirjaston käyttöä, tutustumassa aineistoon, opiskelemassa tiedonhakutaitoja tai kuuntelemassa vinkkausta hyvästä luettavasta. Myös aikuisväestölle järjestetään kirjaston ja verkkokirjaston käytön opastusta, annetaan digiopastusta sekä tarvittaessa perehdytetään omatoimikirjaston käyttöön.

Ikäihmiset otetaan huomioon hankkimalla äänikirjoja ja kuvataallenteita. Ikäihmisten ja liikuntaesteisten kotipalvelua on tarjolla tarpeen mukaan. Celia-kirjaston (lukemisesteet), monikielisen kirjaston ja kuulovammaisten kirjaston palveluita markkinoidaan aktiivisesti. Kirjaston aineistoa viedään luettavaksi ja katseltavaksi palvelukeskuksiin ja ikäihmisten tapahtumiin.

Kirjastossa työskentelee kokoaikainen kirjastonjohtaja ja osa-aikainen (50 %) kirjastovirkailija. Vuonna 2026 kirjastopalvelut osallistuvat kulttuuritapahtumien järjestämiseen omien resurssiensa puitteissa.

Kirjaston hankkeet

Talousarviovuonna on käynnissä seuraava hanke

- *Kulttuuria ja demokratiaa kirjastossa* 31.3.2026 saakka

Kirjaston tuloiksi vuodelle 2026 on arvioitu 1.800 euroa ja menoiksi 186.142 euroa.

Kirjastopalvelut.

	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	5.380	4.785	5.900	1.800
Toimintamenot	-203.616	-184.537	-187.960	186.142
Toimintakate	-200.597	-179.572	-182.060	184.342

Toiminnalliset tavoitteet: kirjasto

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho(t)	Mittari	Toteutuminen
Kirjaston rooli yhteisön tilana	Vakiinnutetaan kirjaston rooli kylän yhteisenä, maksuttomana oleskelu- ja kohtaamispaikkana	Kirjaston henkilöstö, hyvinvointijohtaja	Tavoitetaan aiempaa enemmän käyttäjiä kirjastopalveluiden piiriin.	
	Edistetään omatoimipalveluiden käyttöä	Kirjaston henkilöstö	Omatoimikirjaston käyttökerrat pysyvät vakaana.	

Lukemisen ja sivistyksen edistäminen	Toteutetaan kirjastolain mukaisia tehtäviä lukutaidon ja lukemisen halun edistämiseksi • monipuolinen kokoelma • e-kirjasto • avoimet satuhetket • henkilökohtainen vinkkaus • kotipalvelu ikäihmisille	Kirjaston henkilöstö	Kouluyhteistyö toteutuu (lukudiplomit/tiedonhaku/vinkkaus). Avoimet satuhetket 9 x vuosi. Kokoelma pysyy monipuolisena ja vastaa kuntalaisten toiveita. Kotipalvelun käyttäjämäärä pysyy vakaana.	
Yhteisölliset tapahtumat	Tarjotaan kirjaston tiloja maksutta yhdistysten ja toimijoiden käyttöön (kokoukset, luennot, taidenäyttelyt). Kutsutaan toimijoita järjestämään hyvinvointia tukevia tapahtumia yhteistyössä.	Kirjaston henkilöstö, hyvinvointijohtaja, vapaa-aikaohjaaja	Yhteistyössä järjestettyjen tapahtumien ja näyttelyiden määrä (tavoite 4–6 kpl/vuosi).	

Vapaa-aikapalvelut

Liikunta- ja ulkoilupalvelut

Vapaa-aikatoimi järjestää monenlaisia liikuntamahdollisuuksia eri-ikäisille lapsille ja nuorille. Näitä ovat liikuntakerhot ympäri vuoden, kunnan uintivuorot syksystä kevääseen sekä liikuntaleirit kesällä. Myös aikuisille järjestetään liikunta- ja urheilutoimintaa. Lisäksi tavoitteena on järjestää matkoja eri urheilulajien kilpailuihin ja peleihin liikunnallisen innostuksen lisäämiseksi. Edelleen tavoitteena on järjestää myös muuta toimintaa mahdollisuuksien ja toiveiden mukaan, jotta mahdollisimman moni kuntalaisista voisi osallistua järjestettyyn toimintaan.

Vapaa-aikapalvelut tarjoavat yhdistyksille ja järjestöille käyttöön vapaa-ajan toimintaan liittyviä tiloja sekä mahdollisuuksien mukaan välineitä liikuntaharrastusten järjestämistä varten.

Geopark-maastoliikuntareittiä on kehitetty ja sen kehittämistä jatketaan edelleen. Tavoitteena on lisätä reitin kävijämäärää sekä tunnettavuutta. Kehittämisessä tärkeänä osana on esim. reittikarttojen tekeminen sekä märkien kohtien vahvistaminen. Reitti kulkee Pyhäniemestä Aitonevan kautta Käskyvuorelle, mistä se palaa jälleen Pyhäniemeen.

Kiintorastit löytyvät sekä Kettukallion mäestä että Käskyvuorelta.

Vapaa-aikapalvelut järjestävät erilaisia tapahtumia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Näihin kuuluu esimerkiksi haastepyöräilyt, perhetapahtumat, vanhustenviikon tapahtumat, mahdolliset kilpailut ja muut vastaavat. Pyhäniemi MTB olisi tarkoitus järjestää uudelleen kesällä 2026.

Parkanon Kiekonnakkelijat järjestävät viikkokisoja Pyhäniemen frisbeegolfradalla. Pyhäniemen rataa uudistettiin jälleen 2025 vuonna, kun pari vanhaa väylää jouduttiin poistamaan Matkaparkkien tieltä.

Vanhan kuntosalin tiloihin (koulun vanha pommisuoja) tehtiin kamppailusali, joka on ollut käytössä kevästä 2023 asti. Kamppailusalin oviin saatiin vihdoin uudet lukot ja tila on nyt laajemman käyttäjäkunnan käytettävissä.

Liikuntapaikkojen suunnittelussa ja sijoittamisessa on tarve arvioida ja suunnitella koulun aluetta kokonaisuutena ottaen huomioon myös liikenneturvallisuusnäkökohdat (ml. entinen Ojaniemen alue).

Liikuntapuistoon valmistui kevään aikana myös ulkokuntosali. Liikuntapuistosta puuttuu vielä opaskartta.

Vapaa-aikapalveluissa työskentelee vapaa-aikaohjaaja sekä hanketyöntekijänä liikuntaneuvoja.

Valtuuston päätöksellä sivistys- ja hyvinvointilautakunta jakaa vuonna 2026 liikuntajärjestöille avustuksia yhteensä 4.250 euroa.

Liikunta- ja ulkoilupalvelujen kokonaismenojen arvioidaan olevan 115.993 euroa vuonna 2026.

Kuntosalipalvelut

Kuntosalipalvelut on eriytetty omaksi kustannuspaikaksi. Kuntosalille on vuokrattu uudet ajanmukaiset ja esteettömät tilat vuoden 2022 aikana. Uusi kuntosali on saanut reilusti positiivista palautetta ja kävijämäärät ovat nousseet merkittävästi. Syksyllä 2025 kuntosalille hankittiin kaksi uutta laitetta kävijöiden toiveiden mukaisesti. Kävijämaksuista saadut tulot ovat ylittäneet odotetut maksutuotot vuosittain, joka myös kertoo kuntosalin suosioista. Nykyinen vuokrasopimus on voimassa loppuvuoteen 2027 saakka.

Kuntosalipalveluiden kokonaismenojen arvellaan olevan 55.425 euroa ja tulojen 25.600 euroa vuonna 2026.

Toiminnalliset tavoitteet: liikunta ja vapaa-aika

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho	Mittari	Toteutuminen
Harrastusmahdollisuuksien monipuolistaminen ja harrastamisen ilon lisääminen	Järjestetään Harrasteviikko, jossa esitellään eri harrastusmahdollisuuksia	Liikuntaneuvoja, vapaa-aikaohjaaja	Toteutuminen ja kävijämäärät	
Hyvinvointia lisäävät tapahtumat	Toteutetaan teemapäivät (kuntosalin avoimet ovet, kehonkoostumismittaus)	Liikuntaneuvoja, vapaa-aikaohjaaja	Toteutuminen ja kävijämäärät	

Luontoliikunnan edistäminen	Järjestetään luontoliikuntatapahtuma	Liikuntaneuvoja, vapaa-aikaohjaaja	Toteutuminen ja kävijämäärät	
Lisätään mahdollisuutta osallistua vapaa-ajantapahtumiin kunnan ulkopuolella	Järjestetään pelimatka	Vapaa-aikaohjaaja	Vähintään 2 vuodessa.	

Nuorisopalvelut

Etsivä nuorisotyö

Kihniön etsivässä nuorisotyössä periaatteena on olla helposti tavoitettavissa ja lähellä. Etsivän nuorisotyön piiriin voi nuori itse hakeutua missä asiassa tahansa ja milloin tahansa. Etsivä itse pyrkii tavoittamaan kunnassa ne nuoret, jotka jäävät opintojen ja työelämän ulkopuolelle tai joista omaisille tai muille toimijoille on noussut huoli. Yhteistyötä etsivä tekee mm. TE-toimiston, sosiaalitoimen, toisen asteen oppilaitosten, opinto-ohjaajien ja puolustusvoimien kanssa.

Tulevana vuonna etsivä nuorisotyö tulee olemaan esillä peruskoulun lisäksi myös kutsunnoissa, ammattikoululla, lukiolla sekä nuorisotilalla. Yhtenäiskoulun ysiluokkalaisille järjestetään keväällä etsivän nuorisotyön oppitunti, jossa palvelua tehdään tutuksi. Etsivä nuorisotyöntekijä on vahvasti mukana koulun arjessa ja tekee ehkäisevää nuorisotyötä.

Vuonna 2025 käytössä oli valtakunnallinen yhteysetsivaan.fi -palvelu. Etsivän nuorisotyön tilastointia toimitetaan neljännesvuosittain AVI:lle, joka seuraa etsivän asiakasmääriä ja muuta toimintaa. Tämä jatkuu vuonna 2026.

Työhön kuuluu jonkin verran myös alueellista yhteistyötä ja työn kehittämistä alueellisen etsivätyön koordinaattorin ohjauksessa sekä raportointia Aluehallintovirastolle. Etsivä nuorisotyö osallistuu myös alueella toteutettavaan muuhun kehitystyöhön aktiivisesti.

Etsivälle nuorisotyölle on varattu nuorisotyöntekijän työajasta 30 %.

Koulunuorisotyö

Koulunuorisotyöntekijä on matalalla kynnyksellä läsnä ja tukena nuorten kouluarjessa. Koulunuorisotyöntekijä kohtaa nuoria koulupäivän aikana, osallistuu ryhmätyksiin, välitunneille sekä toimii ammattilaisena nuorten, koulun aikuisten, vanhempien sekä nuorten parissa toimivien kanssa. Tunne- ja kaveritaitojen sekä nuorten itsetunnon kehittäminen on tärkeä osa koulunuorisotyöntekijän työtä, tällä edistetään sosiaalista vahvistamista, yhteisöllisyyttä ja tasavertaisuutta.

Koulunuorisotyöntekijä on pääsääntöisesti paikalla tiistaista perjantaihin. Koulupäivien aikana koulunuorisotyöntekijä kohtaa nuoria, joko omassa tilassaan tai välitunneilla. Koulunuorisotyöntekijä on nuorille tavoitettavissa koko koulupäivän ajan kiireettömänä aikuisena. Koulunuorisotyöntekijä järjestää nuorille välitunneille tempauksia esim. kahvivälkät ja joulukalenteri. Yhteistyötä tehdään tiiviisti koulukuraattorin kanssa.

Koulunuorisotyötä tekee nuorisotyöntekijä, jonka työajasta 60 % on varattu koulunuorisotyölle.

Nuorisotila

Kihniöön avattiin nuorisotila keväällä 2024. Nuorisotila on suunniteltu ja toteutettu yhdessä nuorten kanssa. Tilan toiminnasta, aukioloista sekä siisteydestä vastaa nuorisotyöntekijä, jonka työajasta on varattu 10 % nuorisotilatyöhön.

Nuorisotilalla nuoret saavat viettää aikaa, pelaila ja tehdä ruokaa turvallisen aikuisen läsnä ollessa. Nuorisotilalta löytyy biljardipöytä, Playstation, lautapelejä, videotykki sekä pöytäjalkapallo. Tilalla on käytössä myös keittiö.

Nuorisotila on auki perjantaisin sekä silloin tällöin lauantaisin.

Nuorisotoimeen on saatu hankeavustusta etsivään nuorisotyöhön sekä koulunuorisotyöhön. Tavoitteena on järjestää palvelua riippumatta siitä, myönnetäänkö vuodelle 2026 enää hankeavustusta. Nuorisotyö on merkittävä osa nuorten hyvinvointia.

Valtuuston päätöksen mukaisesti sivistys- ja hyvinvointilautakunta jakaa vuonna 2026 nuorisojärjestöille avustuksia yhteensä 5.750 euroa.

Tavoitteena on myös järjestää erilaisia tapahtumia nuorille yhdessä seurakuntien sekä järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Koulun oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseksi on järjestetty Marrasmessuja vuodesta 2023 lähtien. Vuonna 2026 messuja ei järjestetä. Vuonna 2026 järjestetään Nuorten katufestarit, joiden järjestämiseen on varattu 2000 euroa.

Nuorisopalvelujen kokonaismenojen arvioidaan olevan 71.329 euroa vuonna 2026.

Toiminnalliset tavoitteet: nuorisotoimi

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho	Mittari	Toteutuminen
Nuorten osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen	Toteutetaan osallistavan budjetoinnin malli, jossa nuoret päättävät osan nuorisopalveluiden varoista	Nuorisovaltuusto, nuorisotyöntekijä, vapaa-aikaohjaaja	Toteutuminen	
Nuorten äänen esiintuominen päätöksenteossa	Toteutetaan nuorille suunnattuja kyselyitä ja keskustelutilaisuuksia	Nuorisotyöntekijä, vapaa-aikaohjaaja, hyvinvointijohtaja	Vähintään 2 kyselyä/keskustelutilaisuutta vuodessa	
Nuorille suunnattujen tapahtumien järjestäminen	Järjestetään nuorten katufestarit yhteistyössä nuorten kanssa	Nuorisotyöntekijä, vapaa-aikaohjaaja, hyvinvointijohtaja	Tapahtuman toteutuminen ja osallistujamäärä	
Nuorisotilan turvallisuuden ja viihtyisyyden kehittäminen	Parannetaan nuorisotilan turvallisuutta kävijämäärän kasvaessa hälytysjärjestelmällä ja valvojen lisäämisellä	Nuorisotyöntekijä, hyvinvointijohtaja	Toteutuminen	

Vapaa-aikatoimen hankkeet

Vuodelle 2026 on haettu liikuntaneuvonnan hankerahoitusta kohdistuen lapsiperheille ja yli 15-vuotiaille nuorille sekä nuorille aikuisille. Hankkeen tavoitteena on lisätä liikuntaa niin lapsiperheille kuin nuorille, ohjata heidät liikuntaneuvonnan pariin ja lisätä kokonaisvaltaista hyvinvointia. Aja-tuksena on hyödyntää luontoliikuntaa ja eläinten kanssa vietettyä aikaa, jotka molemmat tutkitusti parantavat hyvinvointia. Lisäksi etenkin nuorille käytämme apuna terveysteknologiaa, mikäli hankerahoitusta saadaan.

Haemme hankerahoitusta myös työikäisille ja erityisesti kunnan henkilöstön hyvinvointiin liittyen. Tarkoituksena on järjestää työhyvinvointia tukevaa toimintaa niin liikunnan, sosiaalisten tapahtumien, ravitsemuksen kuin vaikkapa työnohjauksen merkeissä.

Sohvalta luontoon -hankkeelle on haettu lisääaikaa, jonka avulla mahdollistetaan olemassa olevan etenkin ikääntyneille suunnatun liikunnan ja -ryhmien jatkumisen. Lisäksi sen avulla pystytään järjestämään erilaisia luontoliikuntahetkiä ja -tapahtumia.

Talousarviovuonna on käynnissä seuraavat hankkeet

- Liikuntaleiri 2025 (1.5.2025-31.5.2026) (AVI)
- Harrastamisen Suomen malli Kihniössä (1.8.2025 – 31.07.2026) (AVI)
- Etsivä nuorisotyö Kihniön kunnassa (1.8.2025 – 31.7.2026) (AVI)
- Sohvalta luontoon ja ikiliikkuja (1.2.2025 -) (AVI)

Vapaa-aikapalvelut

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	75.315	84.327	71.735	70.000	80.600
Toimintamenot	-221.646	-283.821	-242.330	-289.956	-341.686
Toimintakate	-146.331	-199.494	-170.595	-219.956	-261.086

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvointityön tavoitteena on vahvistaa kunnalle kuuluvaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä kuntalaisten osallisuuden lisäämistä sekä hyvinvointialueen, kolmannen sektorin ja muiden sidosryhmien kanssa tehtävää verkostoyhteistyötä. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on jäänyt suppeaksi. Lisäksi hyvinvointialuetta ei ole saatu mukaan hankkeiden yhteistyökumppaniksi. Konkreettiset teot kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ovat jääneet kunnan vastuulle. Vuonna 2026 tullaan panostamaan laajemmalle yhteistyölle ja sellaisille hankkeille, jolla saadaan konkreettista hyötyä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Pirkanmaan hyvinvointialue on ollut suurten muutosneuvottelujen alla vuonna 2025 ja palveluita on karsiutunut. Hyvinvointialueiden talouden sopeuttaminen jatkunee vuodelle 2026. Lähipalveluiden karkaaminen kauemmaksi on todellinen riski tulevana vuotena, jonka vuoksi kunnan rooli tulee korostumaan HYTE-palveluiden järjestämisessä. Tulevaisuudessa on tärkeää käydä keskustelua siitä, mikä on kunnan lakisääteinen velvollisuus ja mikä hyvinvointialueiden velvollisuus. Hyvinvointialueille kuuluvia palveluja on pyritty vyöryttämään kunnille, koska myös hyvinvointialueet kamppailevat rahoituksen ja resurssien kanssa. Suurimmalla osalla kunnistakaan ei kuitenkaan ole resursseja tuottaa rajapinnassa olevia palveluita.

Hyvinvointijohtajan viran tehtäviin kuuluu johtaa hyvinvointityön kokonaisuutta ja yhteistyötä kunnan toimialoihin ja sidosryhmiin. Hyvinvointijohtaja toimii kunnan hyvinvointikoordinaattorina ja ehkäise-

vän päihdetyön koordinaattorina. Kihniössä on viranhaltijoiden toimesta organisoitu poikkihallinnollinen työryhmä edistämään suunnitelman toteutumista. Työryhmään kuuluvat kunnanjohtaja, hyvinvointijohtaja, tekninen johtaja, vapaa-aika ohjaaja, nuorisotyöntekijä, hyvinvointialueen edustaja, vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston edustajat.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen määrärahaksi on arvioitu 26 169 euroa. Kunnille maksetaan yleisen valtionosuuden yhteydessä HYTE-osuutta, joka lasketaan kaavalla: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta x kunnan asukasluku x kunnan HYTE-kerroin / koko maan HYTE-kerroin. Hyvinvointia ja terveyttä edistävällä toiminnalla kerrointa voidaan nostaa, jolloin HYTE-osuutta voidaan saada enemmän.

Talousarviovuonna 2026 astuu voimaan uusi laaja hyvinvointisuunnitelma, johon yhdistetään päihde- ja mielenterveyssuunnitelma sekä ikääntyneen väestön suunnitelma.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-11.189	-52.949	-44.528	-48.154	-48.901
Toimintakate	-11.189	-52.949	-44.528	-48.154	-48.901

Muut sivistyspalvelut

Musiikkiopisto

Kihniöläisillä lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus musiikin opiskeluun Ylä-Satakunnan musiikkiopistossa, joka toimii Sasky koulutuskuntayhtymän alaisuudessa. Musiikkiopisto järjestää musiikin perusopintojen ja syventävien opintojen opetusta Ikaalisissa, Kihniössä ja Parkanossa. Arvioidut kustannukset vuodelle 2026 ovat 17.000 euroa.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (jatkat, ei uusia)	2026 (sovitut paikat)
Kihniö	37	38	28	26	28	25	34

Kansalaisopisto

Kansalaisopistona Sasky koulutuskuntayhtymän alaisuudessa toimii Petäjä-opisto. Toiminta-alueena on Hämeenkyrö, Kankaanpää, Karvia, Kihniö, Parkano ja Pomarkku.

Vuonna 2024 toteutuneita kursseja on ollut 32 ja osallistujia 318. Kevätkaudella 2025 toteutuneita kursseja on ollut 16 ja osallistujia 155. Kansalaisopiston vuosikustannukset on arvioitu 28.000 euroksi.

	Toteutuu keväällä 2025	Tavoite syksyille 2025	Ehdotus tavoitteeksi vuodelle 2025	Ehdotus tavoitteeksi vuodelle 2026
Kihniö	430	370	800	800

Museopalvelut

Esinemuseo on ollut avoinna supistetuin aukioloajoin kesät 2024–2025. Kesällä 2026 aukioloaikoja laajennetaan.

Museopalvelujen määrärahaksi on varattu 1.845 euroa vuonna 2026.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuritoimi järjestää erilaisia tapahtumia ja näyttelyitä määrärahojen puitteissa. Kihniön ev.lut. seurakunnan kanssa yhteistyönä järjestetään itsenäisyyspäivän juhla. Vuonna 2026 kulttuuritapahtumien järjestämistä varten haetaan hankkeita sekä tehdään yhteistyötä Kihniön järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Kirjastotoimi osallistuu talousarviovuotena kulttuuritapahtumien toteuttamiseen omien resurssiensa puitteissa.

Vuonna 2026 jatketaan yhteistoimintaa Kihniö-seuran kanssa kesäajan oppaan palkkaamiseksi Wanhaan Puumilaan ja Hietasen kotiseutumuseoon. Kulttuuripalveluista maksetaan oppaan palkka viideksi viikoksi Puumilaan. Opas järjestää Wanhassa Puumilassa lisäksi erilaisia tapahtumia yhdessä hyvinvointijohtajan kanssa.

Valtuuston päätöksen mukaisesti sivistys- ja hyvinvointilautakunta jakaa vuonna 2026 kulttuuritoiminnalle avustuksia yhteensä 1.700 euroa.

Kulttuuripalvelujen määrärahaksi on varattu 18.759 euroa vuonna 2026.

Muut sivistyspalvelut

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	9.051	7.500	0	0	0
Toimintamenot	-68.623	-68.703	-50.671	-64.367	-61.604
Toimintakate	-59.572	-61.003	-50.671	-64.367	-61.604

Toiminnalliset tavoitteet: museo ja kulttuuri

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho	Mittari	Toteutuminen
Kulttuuritarjonnan lisääminen	Järjestetään musiikkikonsertti Puumilassa yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa	Vapaa-aikaohjaaja, hyvinvointijohtaja	Tapahtuman toteutuminen ja osallistujamäärä	
	Järjestetään teatteritai konserttimatka kuntalaisille	Sivistystoimen toimistosihteeri, hyvinvointijohtaja	Matkan toteutuminen ja osallistujamäärä	
Lisätään museoiden vetovoimaa ja järjestetään tapahtumia museoiden tiloissa	Museoiden aukioloaikojen laajentaminen	Hyvinvointijohtaja	Museot ovat auki 5 päivää viikossa 5 viikon ajan 6 tuntia päivässä	

	Tapahtumien järjestäminen museoiden tiloissa	Museoiden oppaat, hyvinvointijohtaja	Vähintään 4 tapahtumaa vuodessa	
--	--	--------------------------------------	---------------------------------	--

Sivistystoimen päävastuualue yhteensä

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	805.936,89	816.172,60	812.232	626.545	722.052
Toimintamenot	-3.879.805,44	-4.089.770,86	-4.042.466	-3.791.595	-3.932.870
Toimintakate	-3.073.868,55	-3.273.598,26	-3.230.233	-3.165.050	-3.210.818
Poistot	-21.046,89	-1.150,11	0	-2.250	0
Tulos	-3.094.998,45	-3.274.748,37	-3.230.233	-3.167.300	-3.210.818

Sivistystoimen riskien arviointi

Vuonna 2026 sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisten toimintojen suurimpana riskinä on määrärahojen riittäminen. Sivistystoimen suurimmat menot koostuvat henkilöstökuluista ja sisäisistä vuokrista. Vuonna 2025 tehty koulukuljetusten kilpailutus tulee nostamaan matkustuskulujen hintoja vuonna 2026. Lisäksi ICT-palvelut, erilaisten käyttöjärjestelmien lisenssit sekä elintarvikkeiden hintojen nousu nostavat sivistystoimen menoja. Resurssien riittävyys on yhteydessä työhyvinvointiin sekä palveluiden laatuun. Vaa'an toisella puolella painaa huoli kunnan itsenäisyydestä ja riski työpaikkojen ja palveluiden menettämisestä, jos kunta menettää itsenäisyytensä.

Kansallisesti kouluturvallisuus on myös puhututtanut, sillä viimeisten vuosien aikana on ollut useita väkivalta- ja uhkatilanteita kouluissa eri puolella Suomea. Henkilökunta on kokenut epävarmuutta, jonka vuoksi koulun kuulutusjärjestelmä uusitaan ja tulevalle vuodelle hankitaan hälytysjärjestelmä henkilökunnan puhelimiin. Myös nuorisotyöntekijän turvallisuuteen tulee panostaa hänen tehdesään kotikäyntejä ja toimiessaan valvojana nuorisotilalla.

Riskinä on lisäksi henkilökunnan jaksaminen. Sivistystoimessa toimii paljon työntekijöitä, joilla on yhdistelmävirkoja ja -toimia. Resurssien vähäisyyden vuoksi kaikkea merkittävää hiljaista tietoa ei ole pystytty muuttamaan eksplisiittiseen muotoon. Vuonna 2026 tulee jatkaa eri roolien sisältöjen tasapainottamista. Myös sivistystoimen sisäistä ilmapiiriä tulee parantaa sekä hierarkista työkuultuuria vähentää. Viestintään tulee edelleen panostaa huomattavasti paremmin, jotta henkilökunnalla on faktatietoa asioista, eikä spekulatioille ole aihetta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannalta riskinä on palveluiden karkaaminen entistä kauemmas. Terveyserot tulevat kasvamaan, jos kuntalaiset eivät enää pääse terveyspalveluiden piiriin. Kaukana olevat palvelut ovat monille saavuttamattomissa. Kunnan rooli palveluiden tuottamisessa kasvaa, mutta rahoitukseen ei ole näkyvissä korotusta. Kuntien ja hyvinvointialueiden keskinäiset linjaukset siitä, kenelle palvelun tuottaminen kuuluu, on merkittävässä roolissa tulevaisuudessa ja niistä tulee pitää kiinni.

Tekninen lautakunta

Maankäytön suunnittelu

Tähän tehtäväalueeseen kuuluvat kaavoitus ja rakennusvalvonta.

Maankäytön suunnittelun tavoitteena on tukea ja vahvistaa Kihniön elinvoimaisuutta. Maankäytön suunnittelulla mahdollistetaan asumisen, työpaikkojen, palveluiden ja virkistysmahdollisuuksien kehittyminen ja rakentuminen kunnassa. Kihniöllä panostetaan maankäytön suunnittelussa erityisesti väljän, maaseutumaisen asumisen ja loma-asumisen sekä kotimaiseen uusiutuvaan energiaan perustuvien tuotantolaitosten ja työpaikkojen toteutumisen mahdollistamiseen. Kihniön uusituvan energian maankäyttöhankkeiden vaikutukset pyritään sovittamaan esimerkillisesti yhteen luonnon ja asumisen ja vapaa-ajan vieton kanssa.

Kihniö tekee maankäytön suunnittelua eli kaavoitusta tiiviissä ja avoimessa vuorovaikutuksessa eri toimijoiden kanssa. Erityisesti vuonna 2026 on tavoitteena selvittää mahdollisuudet ranta-alueiden suunnitteluun yhdessä maanomistajien kanssa oikeusvaikutteisen rantaosayleiskaavoituksen kautta. Rakennusjärjestys tulee uudistaa vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä.

Rakennustarkastajan palvelut ostetaan Parkanon kaupungilta ja siihen on varattu 15 500 euroa. Palvelusopimuksen mukaan rakennustarkastaja työskentelee sopimuksen mukaan yhden päivän viikossa Kihniön kunnalle. Pääsääntöisesti työskentely tapahtuu torstaisin Kihniön teknisen toimiston tiloissa, mutta palvelut pyritään tuottamaan joustavasti asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Rakennusvalvonnan neuvontaa ja asiakaspalvelua tarjotaan koko teknisen osaston hallinnon toimesta niin verkossa, puhelimesta kuin teknisen osaston toimistolla. Luvanhakuprosessit hoituu digitaalisesti kansallisen Lupapiste -palvelun kautta.

Kihniön maankäytön suunnittelussa on panostettu viime aikoina erityisesti rakennuslupa-aineiston skannaamiseen, joka luo perustan rakennusvalvonnan digitalisaation jatkokehittämiseen. Vuoden 2026 aikana selvitetään mahdollisuuksia hyödyntää tehtyä työtä uuden digitaalisen arkiston (Docuware) käyttöönoton myötä. Kaavoituksen osalta selvitetään mahdollisuuksia siirtää kaavat digitaaliseen muotoon hyödyntämällä kansallisella tasolla tehtyä kaavoituksen ja rakennuslupatiedon Ryhti-digitalisointi hankkeessa tuotettuja malleja ja ratkaisuja. Lain mukaan kaavatiedot tulee toimittaa kansalliseen digitaaliseen tietojärjestelmään vuoden 2028 loppuun mennessä.

Kunnan omien kaavahankkeiden osalta vuonna 2025 jatkuu teollisuusalueen asemakaavan laadinta Pyhäniementien eteläpuolella. Sulkuejärven itäpuolelle käynnistettyä kaavahanketta muokataan siten, että sillä pystyttäisiin mahdollistamaan joko vakituinen tai vapaa-ajan rakentaminen. Lisäksi käynnistetään kaavamuutoksia Pyhäniemessä, joilla tavoitellaan omarantaisten vapaa-ajan rakennusten toteuttamista kunnan omistamille alueille.

Käynnissä on myös neljä tuulipuiston osayleiskaavahanketta, joista yksi on jo hyväksytty kunnan päätöksenteossa, mutta valitusten takia se ei ole vielä vahvistunut. Käynnissä on myös kaksi teollisen kokoluokan aurinkovoimahanketta, joita toista viedään eteenpäin 'vanhan' lainsäädännön mukaisella suunnittelutarveratkaisulla. Toinen hanke käsitellään nykyisen rakentamislain mukaisella kaksivaiheisella mukaisella menettelyllä, jossa ensin sijoitusluvalla ratkaistaan sijoittamisen edellytyksen ja toteutusluvalla 'varsinaisen rakentamisen' edellytykset

Maankäytön suunnittelu

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	28.674	14.671	15.058	19.000	15.000
Toimintakulut	-105.347	-108.383	-98.017	-109.100	-120.239
Toimintakate	-76.673	-93.712	-82.839	-90.100	-105.329
Poistot	-14.798	0	-6.694	0	0
Tilikauden tulos	-91.471	-93.712	-89.533	-90.100	-105.329

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelun toimialueeseen kuuluu mm. maa-ainesten oton valvonta ja luvitus sekä ympäristöluvut. Ympäristötarkastajan palvelut ostetaan Parkanon kaupungilta ja siihen on varattu 13 150 euroa.

Palvelusopimuksen mukaan ympäristötarkastaja työskentelee sopimuksen mukaan yhden päivän viikossa Kihniön kunnalle. Pääsääntöisesti työskentely tapahtuu keskiviikkoisin Kihniön teknisen toimiston tiloissa, mutta palvelut pyritään tuottamaan joustavasti asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Rakennusvalvonnan neuvontaa ja asiakaspalvelua tarjotaan koko teknisen osaston hallinnon toimesta niin verkossa, puhelimessa kuin teknisen osaston toimistolla.

Valvontatoimia toteutetaan valvontaohjelmien mukaisesti. Vesistöjen tilan tarkkailua ja kunnostuksia jatketaan mm. Sulkuejärvellä. Pohjavesien suojelusuunnitelman päivitys pyritään laatimaan vuoden 2026 aikana. Vesihuollon toiminta-alueiden päivitystyö käynnistetään ja selvitetään ympäristölupa-asioiden siirtoa digitaalisiksi.

Ympäristönsuojelu

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	995	914	10.608	6.000	1.500
Toimintakulut	-26.442	-27.055	-34.121	-27.019	-31.742
Toimintakate	-25.447	-26.141	-23.512	-21.019	-30.242
Poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-25.447	-26.141	-23.512	-21.019	-30.242

Liikenneväylät ja yleiset alueet

Tähän tehtäväalueeseen kuuluvat kadut- ja yleiset alueet, tievalaistus, yksityistiet, ulkoliikuntapaikat, puistot ja viheralueet sekä hulevesi.

Liikenneväylien ja yleisten alueiden kunnossapitoa leimaa vuosikausia jatkunut määrärahojen pienentyminen ja sitä myötä korjausvelan kasvu. Yleisiin alueisiin käytettävät panostukset pysyvät edelleen erittäin pieninä ja se tulee näkymään laatutasossa. Jokapäiväisessä työssä pyritään jatkuvasti tekemään kustannustehokkaita valintoja sekä priorisoimaan tehtävät toimenpiteet vain kaikkien välttämättömiin.

Katujen ja yleisten alueiden kunnossapitoon on varattu 74 082 euroa, yksityisteihin on varattu 36 712 euroa, ulkoliikuntapaikkojen hoitoon 76 517 euroa sekä puistojen ja viheralueiden hoitoon 69

692 euroa. Tievalaistuksen osuus on 36 282 euroa. Alueiden kunnossapidolla pyritään toteuttamaan viihtyisää ja turvallista elinympäristöä, joka edistää asukkaiden hyvinvointia.

Kaavateiden hoidossa on korjausvelkaa, joka on tiedostettu. Vuonna 2026 käynnistetään useamman vuoden investointiprojekti, jossa parannetaan ensi vaiheessa sorapäällysteiset tiet ja sen jälkeen asfalttipäällysteiset tiet.

Ulkoliikuntapaikkojen kuntoa ylläpidetään kunnossapito-ohjelmien mukaisesti. Viheralueiden hoito hankitaan Kihniön 4H-yhdistykseltä, jonka kautta pyritään mahdollistamaan erityisesti nuorten palkkaamista kesä- ja harjoittelutöihin.

Kirkonkylän asemakaavaan mukaisten puisto- ja virkistysalueiden puiden kuntoon, yleisilmeeseen ja siisteyteen kiinnitetään edelleen huomiota. Vieraslajien poistamista edistetään sitä mukaa, kun niitä tavataan.

Tievalaistusverkoston uudistamista LED valaisimiin jatketaan ja syntyneellä energiakustannusten säästöllä mahdollistetaan Kihniöntien valaistusaikojen pidentäminen viikonloppuisin.

Yksityistieavustusta voivat hakea järjestäytyneet tiekunnat ja sitä voi hakea vuosittain tekniseltä lautakunnalta edellisten vuosien tapaan. Yksityisteiden investointeihin ei talousarviossa ole varattu määrärahaa.

Huleveden kustannuksiin on varattu 54 000 euroa. Vuonna 2025 pystyttiin käynnistämään ensimmäiset toimenpiteet viemäriverkkoon turhaan johtuvan huleveden määrän vähentämiseksi. Toimenpiteitä tullaan jatkamaan vuonna 2026. Toimenpiteiden vaikutusten arviointi on hyvin vaikeaa, koska viemäriverkostoon johtuu hulevettä useilla tavoilla ja useista eri paikoista. Tehtyjen selvitysten perustella on pyritty tunnistamaan kuitenkin kaikkein tärkeimmät kunnostettavat kohteet. Kohteiden toteuttaminen edellyttää tiivistä vuorovaikutusta viereisten tonttien omistajien kanssa eikä lopullista tilanne eikä korjaustapaa voida ratkaista kuin vasta kunnostustoimenpiteiden aikana (maanalainen tilanne nähdään lopullisesti vasta kun putkiverkosto on kaivettu esiin). Verkostoon johtuvan huleveden määrä ratkeaa merkittävästi, miten lumet keväällä sulavat ja miten vuotuinen sademäärä muodostuu. Jos lumet sulavat nopeasti ja sateet tulevat merkittävältä osalta rankkasateina, niin viemäriverkostoon johtuu paljon enemmän hulevettä kuin päin vastaisessa tilanteessa.

Liikenneväylät ja yleiset alueet

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	5.581	3.385	16.147	2.500	2.500
Toimintakulut	-392.376	-395.669	-392.143	-340.350	-347.285
Toimintakate	-386.795	-392.284	-375.995	-337.850	-344.785
Poistot	-16.644	-22.483	-43.166	-51.428	-50.248
Tilikauden tulos	-403.439	-414.767	-419.162	-389.278	-395.033

Maa- ja metsätilat

Kihniön kunta toteuttaa laadittua metsienhoitosuunnitelmaa. Puun myyntiä pystytään jatkamaan noin 10.000 euron arvosta.

Lisätuloja pyritään saamaan noin 40.000 euroa myymällä Korhosjärven rannalla sijaitseva metsäpalsta lomarakentamiseen.

Maa- ja metsätilat

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot		35.689	1.816	35.000	50.000
Toimintakulut	-25.585	-26.097	-20.225	-15.933	-16.849
Toimintakate	-25.585	9.592	-18.408	19.067	33.151
Poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-25.585	9.592	-18.408	-19.067	33.151

Kiinteistöjen hoito ja vuokraus

Tehtäväalueelle kuuluvat kunnan kiinteistöt

Kiinteistöjen ylläpitoa leimaa pitkään jatkuneet säästöt ja vähennykset niin henkilöstössä kuin käytettävissä määrärahoissa. Heikkokuntoisinta rakennuskantaa on tyhjennetty ja osittain rakennuksista on kytketty pois lämmitykset ja sähköt. Tyhjillään oleviin tiloihin kohdistuu ilkeävaltaa, jonka aiheuttamat vahingot ja pääsyn esteiden ylläpito aiheuttaa tarpeettomia kustannuksia. Sosiaali- ja terveyspalvelujen muutosten takia kunnalla on merkittävä määrä tyhjää tai vähäisellä käytöllä olevaa tilaa, joka myös näkyy kustannuksissa.

Kiinteistöjen kehittäminen tai niistä luopuminen on Kihniön ja koko Ylä-Pirkanmaan kiinteistömarkkinassa erittäin hidasta ja hankalaa. Tyhjien ja huonokuntoisten tilojen purkamisenkin kustannukset ovat niin mittavat, että niiden toteuttamiseen ei ole taloudellisia edellytyksiä. Kiinteistöjen kehittämistä pyritään kuitenkin aktiivisesti viemään eteenpäin. Kunnan vuokra-asunnoille on kuitenkin kohtuullisen hyvä kysyntä, johon pyritään vastaamaan rakennusten ylläpidossa.

Rakennusten ylläpidon tarpeisiin pyritään vastaamaan panostamalla lähivuosina sade- ja salaojratkaisujen toimivuuteen korjausinvestoinneissa. Käyttötaloudessa käynnistetään hanke energian käytön vähentämiseen sekä selvitetään mahdollisuudet ja hyödyt valtion ja kuntien energiatehokkuussopimukseen liittymisessä. Ennakkotietojen mukaan energiaparannushankkeisiin olisi sopimuksessa mukana olemalla mahdollista saada valtionkin rahoitusta. Rakennusten ylläpidossa pyritään edelleen löytämään kustannustehokkaampia toimintatapoja. Lisäksi ylläpitotyöt pyritään priorisoimaan vain kaikkein tärkeimpiin tehtäviin. Tämä näkyy valitettavasti tilojen käyttäjille edelleen laatu- ja kustannuslaskuna.

Kiinteistöjen hoito- ja vuokraus kohta sisältää kiinteistön hoidon, kunnan toiminnallisten tilojen ja asuinhuoneistojen vuokrauksen. Kiinteistöjen hoitomenoiksi on arvioitu noin 1.305.193 euroa, josta puhtaanapidon (mm. talvikunnossapito) ja rakennusten ja alueiden kunnossapidon osuus on 201.100 euroa ja LVS-kustannuksiksi on arvioitu 461.866 euroa.

Vuokratuotoiksi on arvioitu 805.006 euroa: 451.306 euroa (asunnot) ja 353.700 euroa (sote- ja muut vuokratilat). Lisäksi sisäisiä vuokratuloja on arvioitu tulevan 634.790 euroa. Sotekiinteistöjen vuokratulot laskevat vuonna 2026 yli 200.000 eurolla vuoden 2025 tasosta, joka omalta osaltaan heikentää kiinteistöjen ylläpidon kannattavuutta, kun menot eivät vähene suinkaan samassa suhteessa. Vuokra-asuntojen käyttöaste on vuositasolla 85-90 % Sähkölämmitteisten asuntojen kiinnostavuuden lisäämistä vuokramarkkinassa kokeillaan asentamalla muutamiin asuntoihin ilmalämpöpumppuja.

Kihniön kunnan kiinteistö- ja toimitilastrategian päivitystyö etenee, mutta erittäin hitaasti, koska tähän työhön ei ole juurikaan pystytty kohdistamaan resursseja. Valtion senaattikiinteistöjen erityisesti pienille kunnille suunnatun tilatietopalvelun käyttöönotto ei ole edennyt suunnitellusti, mutta se pyritään saamaan ainakin jollain tasolla käyttöön vuoden 2026 aikana. Tämän jälkeen kiinteistöihin tulisi laatia kunnossapitosuunnitelmat. Lisäksi tyhjien tai vähäisellä käytöllä olevien kiinteistöjen purkamisen, myynnin tai kehittämisen suunnittelua tulisi saada tehtyä.

Sähköisen huoltopyyntöjen (Granlund Manager) käyttöä ei ole pystytty viemään eteenpäin suunnitellulla tavalla. Sen laajentamista kaikkiin kiinteistöihin sekä sisäisiin ja ulkoisiin vuokralaisiin jatketaan vuonna 2025. Lisäksi sen käyttöä mm. huolto-ohjelmissa ja määräaikaistarkastuksissa selvitetään. Palvelun laajentamista myös ulkoalueiden esim. liikuntapalveluiden vikailmoitusten ja palvelupyyntöjen hallintaa selvitetään.

Kiinteistöjen hoito ja vuokraus

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	1.238.477	1.477.600	1.518.223	1.636.262	1.472.896
Toimintakulut	-1.047.729	-1.223.833	-1.185.588	-1.294.739	-1.288.344
Toimintakate	190.748	253.766	332.635	341.523	184.552
Poistot	-314.071	-321.193	-369.880	-345.933	-362.319
Tilikauden tulos	-123.323	-67.427	-37.245	-4.410	-177.767

Tekniset palvelut, tukipalvelut

Teknisiin palveluihin kuuluvat teknisen toimen hallinto, konekeskus, laitospalvelut ja siivouspalvelut.

Konekeskus käsittää kunnan teknisen puolen koneiden mm. traktorin, ruohonleikkurin ja latukoneen käyttö- ja kunnossapitomenot. Konekeskuksen vuosikustannukset arvioidaan olevan 24.000,00 euroa. Ruohonleikkuri uusittiin vuonna 2025 leasing-sopimuksella. Latukoneen uusinta tai peruskunnostuksen toteuttaminen selvitetään vuonna 2026.

Laitospalveluilla tuotetaan kunnossapitoa kiinteistöille, ulkoliikuntapaikoille sekä kaduille ja yleisille alueille. Kiinteistöjen hoito ja huolto sisältyvät sisäisiin ja ulkoisiin vuokriin. Lisäksi laitosmiespalveluita on myyty kunnan omistamille asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöille (3 kpl) ja Vanhustentaloyhdistykselle. Laitospalveluissa työskentelee kaksi laitosi miestä. Laitospalveluiden vuosikustannukset arvioidaan olevan 115.347 euroa.

Siivouspalveluilla tuotetaan siivouspalvelut ja puhtaanapitopalvelut (vaihtomatot, hygieniatuotteet) kunnan omille palveluille ja niiden kustannukset on sisällytetty sisäisiin vuokriin. Siivouspalveluissa työskentelee kolme täysiaikaista ja yksi 60 % työaikaan tekevä työntekijä.

Teknisten tukipalveluiden kehittäminen jatkuu edelleen. Vuonna 2026 panostetaan erityisesti johtamiseen ja työntekijöiden mahdollisuuksiin oman työnsä kehittämisessä. Johtamista ja sisäistä viestintää parannetaan säännöllisen ja määrämuotoisen työpalaverimallin rakentamisella.

Hallinnon kustannuspaikalle kuuluvat tekninen johtaja, toimistoinsinööri sekä lautakunnan menot. Teknisen hallinnon tehtävänä on johtaa ja koordinoita teknisen osaston toimintaa sekä mahdollistaa kunnan muille palveluille toimivat tilat ja ympäristö.

Keskeisin haaste tukipalveluiden toiminnassa liittyy organisaation pienuuteen, joka ei mahdollista varahenkilöratkaisuja tai päivityksen ylläpitoa. Kiinteistöt, kadut ja muut yleiset alueet toimivat ja ovat käytössä 24/7, jolloin muulloin kuin virka-aikaan ilmeneviin ongelmiin tai tarpeisiin ei pystytäkään vastaamaan. Myöskin yhdenkin henkilön poissa olo, pelkästään jo normaalin vuosiloman takia, heikentää merkittävästi organisaation toimintakykyä. Näitä ongelmia on jo pitkään ratkottu määräaikaistö sopimuksilla ja ulkopuolisella palveluhankinnalla. Keskeisin syy palveluiden kohtuulliseen toteutumiseen on kokenut, sitoutunut ja osaava henkilöstö, joka joustaa tarvittaessa työajoissa.

Iso työmäärä kuormittaa merkittävästi henkilöstöä, jonka jaksamiseen pyritään kiinnittämään mahdollisimman hyvin huomiota. Pienessä organisaatiossa on myös vaikeaa löytää resursseja muutosten toteuttamiseen ja toiminnan kehittämiseen. Työympäristön muutosten, sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden vaatimusten ja toiminnan tehokkuuden parantamiseksi muutokset ovat kuitenkin välttämättömiä.

Teknisen hallinnon kustannusten arvioidaan olevan 208.439 euroa. Kustannukset jaetaan sisäisenä eränä teknisen lautakunnan muille kustannuspaikoille. Laitosmies- ja siivouspalvelut sekä konekeskuksen menot jaetaan sisäisenä eränä teknisen toimen omille kustannuspaikoille.

Tekniset tukipalvelut

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	344.230	350.067	387.295	524.605	526.384
Toimintakulut	-240.350	-350.067	-387.295	-522.355	-526.384
Toimintakate	3.880	0	0	2.250	0
Poistot	-3.880	0	0	-2.250	0
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0

Tekninen lautakunta

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	1.617.957	1.882.325	1.950.107	2.223.867	2.068.280
Toimintakulut	-2.100.731	-2.131.104	-2.117.389	-2.309.996	-2.330.933
Toimintakate	-482.774	-248.779	-167.282	-86.129	-262.653
Poistot	349.393	-363.757	-419.740	-399.611	-412.567
Tilikauden tulos	-832.167	-612.536	-587.021	-485.740	-675.220

Kihniön kuntastrategiassa 2022–2030 teknisen lautakunnan toiminnan osalta menestystekijöiksi valikoituvat erityisesti;

- **Omistajapolitiikka**
- **Alueellisen yritys- ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen**
- **Matkailuun panostaminen**
- **Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen**
- **Monipaikkaisuuden edistäminen**
- **Energiainvestoinneista elinvoimaa**
- **Ihmisen kokoinen Kihniö**

Strategian menestystekijöistä ja toimenpiteistä lautakunnat johtavat tavoitteita omaan toimintaansa.

Kuntastrategiaan pohjautuvat tavoitteet teknisen lautakunnan tulosalueelle

Strateginen linjaus	Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet/mittarit	Tavoitetaso	Tilanne 30.6. ja 31.12.
Omistajapolitiikka	Kunnan kiinteistöjohtamisen apuna käytetään kiinteistöhallintajärjestelmää	Kiinteistöhallintajärjestelmän käyttö	Peruskäyttö ja raportit on otettu osaksi toimintaa	
Alueellisen yrityksen ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen	Kunnan tekninen toimi aktiivisesti tarjoaa kausi- ja työharjoittelupaikkoja mm. kunnosapito, kehitys- ja projektitoissa	Työ/työharjoittelu/opinnäytetyösovimusten määrä	1 kpl sopimuksia/ toimintavuosi	
Matkailuun panostaminen	Kasvatamme kylän ja kylänraitin viihtyisyyttä asukkaiden ja yritysten yhteistyöllä; palvelee sekä asukkaita että kunnan matkailuimagoa	Kunnostamme ja/tai kehitämme toiminnallisuuksia puisto-, lähivirkistys, urheilu tai ulkoilualueilla	1 kpl toteutettua toimenpidettä	
Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen	Huolehdimme viihtyisästä ja turvallisesta elinympäristöstä, jossa kuntalaisilla on mahdollisuus harrastaa ja liikkua, osallistua tapahtumiin sekä nauttia luonnosta, kulttuurista ja taiteesta	Leikki- ja liikuntapaikkojen tarkastukset 2 krt/vuodessa Uusittuja leikki- ja liikuntapaikkavälineitä 1 kpl/toimintavuosi	2 kpl suoritettuja tarkastuksia /leikki- tai liikuntapaikka /toimintavuosi 1 kpl uusittuja liikuntapaikkavälineitä/toimintavuosi	
Monipaikkaisuuden edistäminen	Kihniön kunnalla on tonttitarjonnassa omarantaisia tontteja	Tonttien kaavoittaminen ja/tai tarjoaminen rantaan rajoittuvilla alueilla.	1-2 kpl myytyjä/myynnissä olevia tontteja	
Energiainvestoinneista elinvoimaa	Mahdollistetaan hankekehittäjien puhtaan ja uusiutuvan energian hankkeiden eteneminen	Edistetään puhtaan ja uusiutuvan energian hankkeita kaavoituksen ja/tai luvituksen keinoin	Vähintään 1-2 käynnissä olevaan tai kaavoituksen tai luvituksen kautta hyväksyttyä hanketta	
Ihmisen kokoinen Kihniö	Palvelemme asiakkaita ketterästi ja asiakasodotusten mukaisesti	Kunnalla on tarjottavana vuokra-asuntoja ja omakotitontteja	Vähintään muutamia vapaita asuntoja ja asuintontteja tarjolla	

Tuloslaskelma

Verotulot

Verotulojen kasvun arvioinnissa on käytetty Suomen Kuntaliiton ennusteita. Kunnan tuloveroprosentti on ollut vuodesta 2015 alkaen 21,50 %. Sosiaali- ja terveystalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu ja siten niiden kustannukset siirrettiin 2023 kunnilta hyvinvointialueille. Tämän takia kuntien tuloja siirrettiin valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa.

Vuodelle 2023 tuloveroprosentti laskettiin vähentämällä 12,64 prosenttiyksikköä vuoden 2022 veroprosentista. Kunnan veroprosentiksi tuli 8,86 %. Verottajan ohjeen mukaan vuodelle 2024 veroprosentti tulee ilmoittaa yhden kymmenyksen tarkkuudella. Kihniön kunnan tuloveroprosentiksi tuli näin olleen 8,90 valtuuston päätöksellä.

Kiinteistöveroprosentteja korotettiin vuodelle 2026 Pirkanmaan keskitasoon. Tuloveroprosenttia nostettiin 0,5 prosenttiyksikköä vuodelle 2025. Veroprosenttiin ei tehty vuodelle 2026 korotusta. Tuloveroprosentti on 9,4 %.

Verolaji	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027
Kunnallisvero (9,40)	2.520.595	2.517.544	2.663.000	2.722.000	2 708.000
Kiinteistövero	562.527	598.389	596.000	619.000	619.000
-yleinen					
- maapohjan					
-vakituiset asuinrakennukset					
-muut asuinrakennukset					
-yleishyödylliset yhteisöt 0 %					
Osuus yhteisöverosta	746.658	643.863	631.000	636.000	674.000
Voimalaitokset 2,85 %					
Yhteensä	3.829.779	3.759.795	3.890.000	3 956.000	3 979.000

Kuntaliitolta saadun verotuloennusteen mukaan verotuloja kertyy Kihniössä ko. ennusteen mukaan 2026 vuonna noin 3.956.000 €. Kiinteistöveroprosenttien korotus tuo noin 22.000 € lisää verotuloja. (huomioitu taulukossa). Vuonna 2026 verotulojen ennustetaan kasvavan 3,9 prosenttia vuodesta 2025.

Kunnallisveroennuste

Vuonna 2026 kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan 5,2 prosenttia vuodesta 2025. • Verotulojen arvioidaan olevan yhteensä noin 14,8 mrd. euroa, josta kunnallisveron osuus noin 10,7 mrd. euroa (72 %), kuntien yhteisöveron 1,7 mrd. euroa (12 %) ja kiinteistöveron noin 2,4 mrd. euroa (16 %) sekä uuden kaivosmineraaliveron tuotosta kaivosten sijaintikuntien osuuden noin 20 milj. euroa.

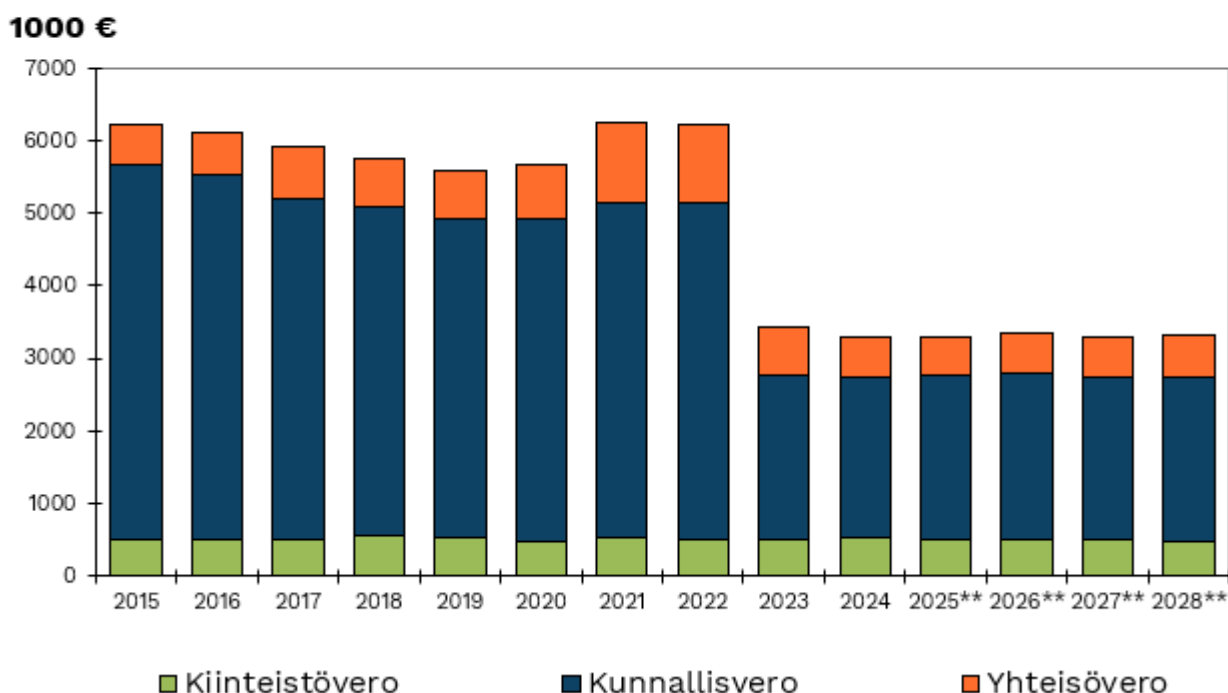
Kunnallisverotuloihin vaikuttavat vuonna 2026 seuraavat muutokset:

- Ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus -40 miljoonaa euroa
- Ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus -37 miljoonaa euroa
- Työtulovähennyksen kasvattaminen -14 miljoonaa euroa
- Työtulovähennyksen lapsikorotuksen kasvattaminen -4 miljoonaa euroa
- Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen vähennyskelpoisuuden poistaminen henkilöverotuksessa +35 miljoonaa euroa
- Työhuonevähennyksen poistaminen +10 miljoonaa euroa
- Työsuhdepolkupyöräedun poistaminen +3 miljoonaa euroa
- Keinotekkoisten osakevaihtojärjestelyjen avulla tapahtuvan osinkoverotuksen minimoimisen estäminen +9 miljoonaa euroa

- Avainhenkilölain laajentaminen -1 miljoonaa euroa
- Työsuhdetäyssähköautojen verotuen jatkaminen neljällä vuodella -1 miljoonaa euroa
- Aikaisemmin päätettyjen muutosten vaikutukset kunnallisveron tuottoon kehyskaudella -13,5 miljoonaa euroa

Kihniön kunnalle verotuloja ennustetaan kertyvän 3.956.000 € vuonna 2026 ja 3 979.000 € vuonna 2027. (Lähde: Kuntaliitto, veroennuste, Kuntatalousohjelma)

Kunnan arvioitu reaalin verotulo 2015-2028

Valtionosuudet vuonna 2026

Valtionosuudeksi vuodelle 2026 on arvioitu 1.177.469 euroa.

TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027
7.258.606	1.249.984	1.194.133	1.097.226	1.177.469	1.177.469

Valtionosuudet	TP 2024	TAE 2025	TA 2026
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	49 223	289 972	424 486
Verotuloihin perustuva tasaus	800 409	833 721	811 331
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	260 000		
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-356 791	-356 791	-387 834
Verotulomenetysten kompensaatiot	441 292	330 324	329 486
Yhteensä	1 194 133	1 097 226	1 177 469
muutos edellinen vuosi, €		-96 907	+80 243

Valtionosuus koostuu kahdesta osasta, valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Kunnalle tuleva hyteosuus tulee yleisen valtionosuuden osana.

Valtio osoittaa kuntien valtionapuihin noin 5,9 mrd. euroa vuonna 2026, ja valtionavut kasvavat noin 3 prosenttia vuodesta 2025. Laskennalliset valtionosuudet ovat noin 4,9 mrd. euroa, kuntien verotulomenetysten korvaukset noin 0,5 mrd. euroa ja muut valtionavut noin 0,5 mrd. euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2026 noin 3,55 miljardia euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2025 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 185,5 miljoonaa euroa. Valtionosuutta korottavat kustannustenjaon tarkistus, indeksikorotus ja tehtävämuutokset, ja sitä vähentävät 75 miljoonan euron pysyvä valtionosuuden vähennys sekä indeksikorotuksen leikkaaminen yhtä prosenttiyksikköä vastaavasti.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuudet kunnille ovat vuonna 2026 noin 1,3 miljardia euroa kuten tänäkin vuonna. Esi- ja perusopetuksen tuen uudistus on tullut voimaan tänä syysynä, ja ensi vuonna uudistuksen kokonaisvaikutus nousee 91,7 miljoonaan euroon kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa.

Nettomääräisesti tehtävämuutokset kasvattavat valtionosuuden tasoa 69 milj. euroa vuonna 2026. Suurimmat vaikutukset ovat oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistuksella 53,5 milj. euroa ja perusopetuksen kolmen vuosiviikkotunnin lisäämisellä 12,0 milj. euroa. Lisäksi yksityisten opetuksen järjestäjien kotikuntakorvausten nosto 100 prosenttiin kasvattaa valtionosuuden tasoa 6,4 milj. euroa ja kotihoidontuen Norjan mallin käyttöönotto 1,2 milj. euroa. Valtionosuuden tasossa on huomioitu tehtävien ja velvoitteiden vähennyksenä kuntien työllistämismääräytyksen kumoaminen 57 vuotta täyttäneiden työttömien työnhakijoiden osalta, 2,2 milj. euroa, ja työnhakijan palveluprosessin keventäminen 0,7 milj. euroa. Lisäksi esi- ja perusopetuksen tuen asiakirjojen vähentäminen ja työttömyysturvaan liittyvän muistutusvelvoitteen kumoaminen laskevat valtionosuuden tasoa yhteensä hieman alle yhden miljoonan euron verran.

Kuntien valtionosuusuudistus siirtyy vuodella eteenpäin. Alkuperäinen tavoite oli, että uudistus olisi saatu voimaan jo vuoden 2026 alusta.

(lähde: Kuntaliitto, VM)

Rahoitustuotot ja kulut

Rahoitustuottoja (arvio 34.000 euroa) ovat lähinnä kuntayhtymien kunnan peruspääomaosuuksille maksamia korkoja, osinkotuloja ja korkotuloja antolainainoista. Korkokuluja kunnan omista lainoista on arvioitu noin 135.000 euroa (151.500 e /2025) talousarviovuodelle. Korot hieman laskusuunnassa.

Käyttöomaisuuden poistot

Käyttöomaisuuden poistot on laskettu kunnanvaltuuston 11.11.2013 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistot on kirjattu aiemmin lopullisena eränä teknisen toimen kiinteistöjen kustannuspaikoille. Poistot kohdennetaan sisäisen laskutuksen osana hallintokunnille.

Kriisikuntakriteerit

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu.

Arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää:

- jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa

TAI

Kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuonna täyttäneet kaikki laissa säädettyt raja-arvot, jotka ovat

kuntakonsernin vuosikate * on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen.

kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti **

asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla

kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia

*vuosikate lasketaan ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta ** painotettu maksuunpantua vastaavilla verotettavilla tuloilla.

Kunnan taseessa ollut alijäämä saatiin katettua vuonna 2020.

Kunnan talous kääntyi negatiiviseen suuntaan syksyllä 2023. Olennainen tekijä oli kertaluontoinen 770.000 euron sovintosopimus Parkanon kanssa tilauksen ylittäneistä sotekuluista.

Soteuudistuksen myötä kunnan omistusosuus (0,53 %) Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymästä siirtyi konsernista Pirkanmaan hyvinvointialueelle varoineen ja velkoineen 1.1.2023. Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät kirjattiin alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen 1.1.2023. Vuoden 2023 alkusaldojen muutoksina konsernin oma pääoma pieneni 1.146.077,29 €. Peruspääoma väheni 802.593,32 € ja taseessa oleva edellisten tilikausien ylijäämä pieneni 340.490,44 €.

Kunnassa on laadittu talouden tasapainottamisohjelma.

Kihniön kunnan talouden tasapainottamistoimenpiteitä tulevina vuosina

Talouden sopeuttamistyöryhmä on kokoontunut säännöllisesti vuodesta 2024 alkaen. Valtuusto on hyväksynyt talouden tasapainottamisohjelman 2024. Ohjelman toteutumista on seurattu.

Tulo- ja kiinteistöverojen korotukset

Kuntatalousohjelman mukaan tulevina vuosina on korotuspainetta veroprosentteihin. Veroprosentit tarkastellaan vuosittain. Kiinteistöverotuksessa on pyritty kulkemaan maakunnallisella keskitasolla.

Tuloveroa nostettiin 0,5 prosenttiyksikköä vuodelle 2025. Tuloveroprosentti on 9,4. Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti vuonna 2025 on 7,54 ja Pirkanmaalla se on 8,26 %. Kiinteistöverot korotetaan maakunnan keskitasoon.

Talouden tasapainottamissuunnitelman lisäksi huomioidaan:

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeiden (osan) myynnin selvittäminen. Kihniön kunta omistaa 1.620 kappaletta yhtiön osaketta. Osakkeiden myynnin on estänyt yhtiön alkuperäinen yhtiöjärjestys vuodelta 1948 sillä perusteella, että yhtiötä omistava suurin taho ei ole ollut halukas tähän asti muuttamaan sitä nykylainsäädäntöä vastaavaksi. Asian käsittely jatkuu. Osakkeiden markkina – arvo on noin 2 miljoonaa euroa.

Investointiosa

	TA2026	TS 2027	TS 2028
RAKENNUSET			
Yhtenäiskoulu			
-Ilmanvaihtokoneiden uusinta	20 000		
-Kuivatus- ja piharakenteiden korjaus/osittainen uusiminen	55 000		
-Energialatkaisun kehittäminen			30 000
-Kameravalvonnan saneeraus	25 000		
		->	
Terveys ja palvelukeskus			
-Peruskorjaus (kuivaus ja sisäilma) ja tilamuutokset	50 000	30 000	20 000
-Piharakenteiden peruskorjaus		20 000	
			->
Eläinlääkäri			
-Tilaratkaisun toteuttaminen	20 000		
Kirjasto			
-Kuivatus- ja piharakenteiden korjaus/osittainen uusiminen			30 000
-Energialatkaisun kehittäminen			20 000
Museo			
-Vesikaton korjaus			15 000
Puumila			
-Energialatkaisun kehittäminen		30 000	
Rajakallion rivitalot			
-Kuivatus- ja piharakenteiden korjaus/osittainen uusiminen		15 000	
Koivikon rivitalot			
-Energialatkaisun kehittäminen			60 000
Veteraanitalo			
-Kuivatus- ja piharakenteiden korjaus/osittainen uusiminen		30 000	
YLEISET ALUEET			
-Hulevesien hallinnan parantaminen	15 000	15 000	15 000
-Päällysteiden perusparantaminen	10 000	10 000	10 000
-Ulkovalaistuksen perusparantaminen (LED)	10 000	10 000	10 000
-Maastoliikuntareittien kehittäminen		10 000	10 000
KAAVOITUS			
-Ranta-alueiden kaavoitus (OYK ja/tai asemakaavoitus)	40 000	30 000	30 000
HANKESUUNNITTELU			
-Toimintavuoden aikana haivaattavat kehitys ja parannuskohteet	20 000	20 000	20 000
Investointimeno yhteensä	265 000	220 000	270 000

Rahoituslaskelma

Nettoinvestointeja tehdään vuonna 2026 265.000 eurolla. Nettolainamäärä vähenee vuonna 2026 noin 639.000 eurolla ja on vuoden lopussa yhteensä noin 4.807.000 euroa, mikä on 2.870 euroa / asukas. Vuonna 2025 pitkäaikaista lainaa nostettiin 300.000 euroa.

Valtionosuusiksi vuodelle 2026 on arvioitu 1.177.469 euroa. Kuluvan vuoden valtionosuutta leikattiin sotemenojen lisäyksestä vuosille 2021–2022. Vähennys on pysyvä. Valtionosuus vuoden 2025 budjetissa oli 1.097.226 euroa.

Verotulojen arvioidaan kasvavan vuodelle 2026 vuoden 2025 budjetista noin 87.000 euroa eli noin 2,24 %. Verotulot arvioidaan yhteensä 3.977.000 euroksi. Kokonaisuutena verotus koostuu seuraavasti. Kunnallisveron tuotto-odotus 2.722.000 €, kiinteistöveron tuotto-odotus 619.000 € ja yhteisöveron tuotto-odotus 636.000 €.

Lainakannan kehitys / asukas / €

TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
3.475	3.217	2.841	2.870	2.679	2.443

Rahoitukseen on talousarviovuodelle merkitty otettavaksi pitkäaikaista lainaa 300.000 euroa. Vanhoja lainoja lyhennetään noin 639.000 eurolla. Kunnanhallitukselle myönnetään lisälainaottovaltuus 500.000 euroon saakka mahdollisten yllättävien menojen varalta.

Jos tilapäisluottoa vuoden aikana tarvitaan, niin sen ottamisesta päättää kunnanjohtaja 500.000 euroon saakka.

Kuntalain 14 § mukaan kunnanvaltuuston tulee päättää kunnan sijoitustoiminnan perusteista. Nykyisessä rahoitustilanteessa ei Kihniön kunnan sijoitustoiminnalle ole tarpeen laatia yksityiskohtaisia ohjeita. Yleisohjeina noudatetaan seuraavia periaatteita:

- sijoitukset tehdään turvaavasti siten, että pääoman menettämisen riski on vähäinen
- mikäli sijoitettavia rahoja on runsaammin, tulee tarvittaessa käyttää hajauttamista sekä sijoitusmuotojen että sijoitusaikojen suhteen riskien välttämiseksi
- kunnanhallitus antaa tarvittaessa yksityiskohtaisempia ohjeita sijoitustoiminnan turvaavasta ja tuottavasta ohjauksesta.
- mikäli sijoitettavia rahoja on runsaammin, tulee tarvittaessa käyttää hajauttamista sekä sijoitusmuotojen että sijoitusaikojen suhteen riskien välttämiseksi
- kunnanhallitus antaa tarvittaessa yksityiskohtaisempia ohjeita sijoitustoiminnan turvaavasta ja tuottavasta ohjauksesta.

Historiatiedot, tuloslaskelmatavoite ja ehdotus vuodelle 2026

Ulkoiset/sisäiset

	€	€	€	€	€
	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot*	1.391.220	1.416.292	1.455.174	1.450.840	1.487.095
Maksutuotot	52.006	44.133	54.667	52.020	51.500
Tuet ja avustukset	98.500	188.307	151.465	126.000	138.000
Vuokratuotot	1.026.157	1.455.419	1.517.774	1.609.742	1.456.796
Muut tuotot	3.550	11.268	39.187	10.000	4.000
TOIMINTATUOTOT yht.	2.470.300	3.115.418	3.179.080	3.248.602	3.137.391
TOIMINTAKULUT	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Henkilöstökulut	3.060.111	2.992.844	3.023.631	2.894.618	2.874.509
Palveluiden ostot	11.621.207	3.469.564	2.833.730	3.209.617	2.914.282
Aineet ja tarvikkeet	702.236	743.818	702.954	702.822	693.316
Avustukset	169.327	215.200	215.900	258.200	259.200
Muut toimintakulut	1.039.683	784.110	687.383	845.113	890.502
TOIMINTAKULUT yht.	-16.592.566	-8.205.534	-7.258.834	-7.910.370	-7.631.809
TOIMINTAKATE	-13.440.365	-5.090.116	-4.258.834	-4.661.768	-4.494.418
VEROTULOT	6.712.324	3.829.779	3.759.795	3.890.000	3.977.000
VALTIONOSUUDET	7.258.606	1.177.751	1.194.133	1.097.226	1.177.469
RAH.TUOTOT+KULUT	-39.814	-126.908	-121.934	-116.093	100.043
VUOSIKATE	490.750	-137.261	573.163	209.365	560.008
POISTOT	-410.953	-408.499	-424.136	-424.891	-436.251
Satunnaiset erät					
TILIKAUDEN TULOS	79.797	-545.760	108.628	-215.526	123.757
POISTOERON LIS./VÄH.					
VARAUSTEN LIS./VÄH.					
TILIKAUDEN YLIJ/ALIJ.	79.797	-545.760	108.628	-215.526	123.757

*(sisäinen myynti 1.894.485, 1.863.900/25)

Historiatiedot ja vuoden 2026 talousarviokehys hallintokunnittain (1000 €)

Taulukossa esitetyt luvut ovat nettomenoja, lopussa yhteenveto osastoittain

HALLINTOKUNTA/Tulosalue	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
KUNNANHALLITUS					
- Luottamushenkilöhallinto	-283	-282	-245	-230	-195
- Yleishallinto	-152	-148	-171	-157	-158
-Hallinnon tukipalvelut sis.	-400	-383	-394	-397	-347
- Yhteistoimintapalvelut	-114	-201	-219	-444	-440
- Maksuosuudet valtiolle	-38	-18	-20	-19	-17
- Sosiaali- ja terveystoimi, ymp.terveydenhoito	-9.192	-800	-204	-454	-121
- Elinkeinoelämän yleinen edist.	-88	-98	-106	-80	-86
- Maaseutupalvelut	-34	-33	-37	-31	-26
TOIMINTAKULUT	-10.612	-1.985	-1.399	-1.809	-1.368
TOIMINTATUOTOT	728	417	402	398	347
TOIMINTAKATE	-9.884	-1.567	-997	-1.411	-1.021
POISTOT	-41	-44	-45	-23	-24
TILIKAUDEN TULOS	-9.924	-1.611	-1.041	-1.434	-1.045
SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
- Varhaiskasvatus (päiväkotitoim.)	-562	-479	-654	-572	-633
- Esi- ja perusopetus	-2.099	-2.139	-2.130	-2.081	-2.021
- Sivistystoimen tukipalvelut *(hallinto, ruokahuolto, siivous)	-462	-482	-501	-351	-401
- Toisen asteen koulutus	-20	-0,5	0	0	0
-Kirjastopalvelut	-190	-201	-180	-182	-184
-Vapaa-aikapalvelut	-222	-200	-180	-220	-261
- Hyvinvoinnin ja terv.edist.	-11	-53	-45	-48	-49
- Muut sivistyspalvelut	-60	-69	-51	-64	-62
TOIMINTAKULUT	-3.891	-4.090	-4.042	-3.792	-3.933
TOIMINTATUOTOT	806	816	812	627	722
TOIMINTAKATE	-3.085	-3.274	-3.336	-3.165	-3.211
POISTOT	-21	-1	-	-2	-
TILIKAUDEN TULOS	-3.106	-3.275	-3.336	-3.167	-3.211
TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
- Maankäytön suunnittelu	-77	-94	-83	-90	-105
- Ympäristönsuojelu	-26	-26	-24	-21	-30
- Palo- ja pelastustoimi	-163	-	-	-	-
- Liikenneväylät ja yl. alueet	-393	-392	-376	-338	-345
- Maa- ja metsätilat	-26	10	-18	19	33
-Kiinteistöjen hoito ja vuokraus	-191	253	314	361	218
-Tekniset palvelut, tukipalvelut	-340	-350	-386	-525	526

TOIMINTAKULUT	-2.101	-2.131	-2.117	-2.310	-2.331
TOIMINTATUOTOT	1.618	1.882	1.950	2.224	2.068
TOIMINTAKATE	-483	-249	-167	-86	-263
POISTOT	-349	-364	-420	-400	-412
TILIKAUDEN TULOS	-832	-613	-587	-486	-675
KOKO KUNTA YHTEENSÄ					
TOIMINTAKULUT	-16.592	-8.206	-7.438	-7.910	-7.632
TOIMINTATUOTOT	3.152	3.115	3.179	3.248	3.137
TOIMINTAKATE	-13.440	-5.090	-4.259	-4.662	-4.494
VUOSIKATE		-137	-573	290	560
POISTOT	-411	-408	-465	-425	-436
TILIKAUDEN TULOS	80	-546	-497	-215	124
Yli/alijäämä	80	-546	109	-215	124

*siivouksen tukipalvelu siirtyi 8/2024 tekniselle osastolle

Ulkoiset menot / tulot, tulos hallintokunnittain

Kunnanhallitus	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintakulut	-1.846.845	-1.136.447	-1.657.518	-1.243.191
Toimintatulot	37.888	38.732	1.000	-
Toimintakate/vuosikate	-1.808.957	-1.097.715	-1.656.518	-1.243.191
Poistot	-43.593	-44.796	-23.030	-23.684
Tilikauden tulos	-1.852.549	-1.142.512	-1.438.548	-1.266.875

Sivistyslautakunta	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintakulut	-2.998.599	-2.920.002	-2.695.313	-2.785.144
Toimintatulot	336.686	312.213	273.420	319.800
Toimintakate/vuosikate	-2.661.913	-2.607.789	-2.421.893	-2.465.344
Poistot	-1.150	-	-2.250	
Tilikauden tulos	-2.663.063	-2.607.789	-2.424.143	-2.465.344

Tekninen lautakunta	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintakulut	-1.681.593	-1.646.886	-1.693.607	-1.708.989
Toimintatulot	1.062.346	1.093.557	1.110.250	923.106
Toimintakate/vuosikate	-619.246	-553.329	-583.357	-785.883
Poistot	-363.757	-419.740	-399.611	-412.567
Tilikauden tulos	-983.003	-973.068	-982.968	-1.198.450

Ulkoiset menot ja tulot koko kunta

	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintakulut	-6.527.037	-5.703.335	-5.805.438	-5.737.324
Toimintatulot	1.436.921	1.444.502	1.384.670	1.242.906
Toimintakate	-5.090.116	-4.258.834	-4.661.768	-4.494.418
Vuosikate	-137.261	-573.163	..209.365	560.008
Poistot	-408.499	-464.536	-424.891	-436.251
Tilikauden tulos	-545.760	108.628	-215.526	123.757
Yli/alijäämä	-545.760	108.628	-215.526	123.757

